

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**TÜRKİYE'DE SPOR EĞİTİMİNİN
İNCELENMESİ ve PROGRAM GELİŞTİRME ÇALIŞMASI**

Yaşar ERDOĞDU

Kocaeli Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin Beden Eğitimi ve Spor

Programı İçin Öngördüğü

BİLİM UZMANLIĞI (MASTER) TEZİ

olarak hazırlanmıştır.

Danışman: Prof.Dr.Nafiye KIYAK

KOCAELİ
1998

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü' ne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında
BİLİM UZMANLIĞI (MASTER) TEZİ olarak kabul edilmiştir.

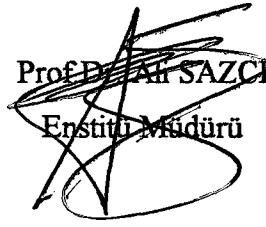
	<u>Ünvanı Adı SOYADI</u>	<u>İMZA</u>
Başkan	Prof.Dr. İlkay KASATURA	
Üye	Doç.Dr.Nuray SUNGUR	
Üye (Danışman)	Prof.Dr.Nafiye KIYAK	

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

21.../1998

Prof.Dr. Ali SAZCI
Enstitü Müdürü

ÖZET

Türkiye’de Spor Eğitiminin İncelenmesi ve Program Geliştirme Çalışması

Bu çalışma ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştiren yüksek okulların öğretmen adayının hazırlanmasında izlenilecek zorunlu eğitim programının nasıl oluşturulması gerektiği incelenmiştir.

Şu anda Beden eğitimi ve spor öğretmeni diploması veren okullar farklı ders programı izlemekte ve bu ders programlarının içerikleri de farklılıklar göstermektedir. Ayrıca hiçbir okul spor eğitiminde temel ders olarak aldıkları Biyomekanik ve Bilimsel Araştırma Teknikleri gibi derslerin alt yapısını oluşturan fizik ve matematik gibi temel bilim derslerine yer vermemektedir.

Bu amaçlar doğrultusunda, çağın bilimde, eğitimde ve teknolojide ulaştığı gelişmelere ayak uydurabilmek üzere bir program oluşturmak amacıyla Türkiye genelinde bulunan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştiren okulların programları ve ders içerikleri incelenmiş, ayrıca Kocaeli ilinde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin görüşleri anket uygulaması yoluyla alınmıştır. Buna göre genel kültür dersleri içinde en çok okutulması istenen Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi ile yabancı dil olduğu görülürken bunları Türkçe ve Psikolojiye giriş dersleri izlemektedir. Temel Bilimler Derslerinden Fizik ve Matematik öğretmenlerinin yaklaşık %50’si tarafından istenmekte yine bu grupta bulunan, Biyokimya, çevre bilimi Araştırma yöntemleri ve yönetim bilimine giriş dersleri oldukça fazla öğretmen tarafından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştiren okulların programında yer alması uygun görülmektedir.

Öğretmenlerin Teorik alan bilgisi ve uygulamalı alan bilgisi derslerinde tercih oranı %75 ve üzeri olurken öğretmenlik meslek bilgisi dersleride bu tercih sıralaması %50-66 olmuştur. Türkiye’de bu alanda faaliyet gösteren okulların programları üzerinde yapılan incelemede bu derslerin(Teorik alan bilgisi ve uygulamalı alan bilgisi ile öğretmenlik meslek) mevcut programlarda yer aldığı saptanmıştır.Bu sonuçlar Bölüm 4.’te sunulmaktadır. Anket çalışması ve program taramaları sonucunda elde edilen verilerin ışığında ve eğitimin amaçları doğrultusunda, çağın gereklerine uygun olarak tasarlanan alternatif program modeli ise Bölüm 5’te ayrıca verilmektedir.

Anahtar kelimeler: Beden Eğitimi ve spor eğitimi, Ders programı, Program geliştirme, Eğitim

ABSTRACT

Investigation of Sports Education in Turkey and Studies on Program Development

The aim of this study is to develop a curriculum following by Physical Education and Sports Departments which give a certificate to the students so that they can take a role at high schools as teachers of physical education and sports.

At present, each department in this field is following different educational program with different contents. Most of them do not give priority to the fundamental sciences in their curriculum such as physics, math etc. which must be the base of some basic field lessons related directly to the sports education such as Biomechanics and statistical methods.

In order to develop a standard program giving an answer to the requirements of educational, scientific and technological developments of the world, at first we examine the curriculum currently applied by all the universities in Turkey. Then we performed an inquiry study among the physical and sports teachers working at different high schools in Kocaeli. The teachers participated to our study are asked how the curriculum applied at the universities should be in order to match with the requirements of developments in sports and its education.

According to the results obtained from program searching and inquiry study among physical education and sports teachers, most of the teacher participated to the study prefer some general culture lessons such as foreign language, psychology and national history. Approximately half of them suggested to be thought fundamental sciences at the universities.

The results of the study is presented in Chapter 4 and the curriculum planned as an alternative program model for Physical Education and Sports Departments is also presented in Chapter 5.

Key words: Physical education and sports, curriculum, program development, sports education.

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans tez çalışmamı yöneten, bilgi ve deneyimleri ile beni yönlendiren, hocam Prof.Dr.Nafiye KIYAK'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmamın araştırma ve diğer aşamalarında destek veren İzmit'te görev yapan Beden Eğitimi Öğretmeni meslekdaşlarıma ve tezimin yazımı safhasında yardımını gördüğüm Bölüm Sekreterimiz Nurhan SARI'ya teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
ÇİZELGELER DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	2
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Tarihçe	4
2.1.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem	4
2.1.2. Cumhuriyet Dönemi	5
2.1.2.1. Eğitim Enstitüleri	5
2.1.2.2. Yüksek okullar	6
2.1.2.3. Hızlandırılmış programlar	6
2.1.2.4. Gençlik ve Spor Akademileri	7
2.1.2.5. Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ve Yüksekokulları	9
2.1.3. Yurt dışında Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi	9
2.2. Türk Milli Eğitim Sisteminin Genel Amaçları	15
2.2.1. Okul Öncesi Eğitim	16
2.2.2. Temel Eğitim	16
2.2.3. Orta Eğitim	18
2.2.4. Yüksek öğretim (Beden Eğitimi ve Spor programları)	19
2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitimi	21
2.3.1. Genel Kültür	22
2.3.2. Alan Bilgisi	23
2.3.3. Öğretmenlik Meslek Bilgisi	24
3. GEREÇ VE YÖNTEMLER	26
3.1. Program Taraması	26
3.2. Anket Çalışması	26
4. BULGULAR	29
4.1. Grup Derslerinin Ders programı içindeki dağılımı	29
4.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüş ve önerileri	32
5. TARTIŞMA	37
5.1. Program Hedefleri	37
5.1.1. Genel Kültür Dersleri	38
5.1.2. Temel Bilim Dersleri	39
5.1.3. Alan Bilgisi Dersleri	40
5.1.4. Uygulamalı Alan Bilgisi Dersleri	42
5.1.5. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri	43
5.2. Program Modeli	44

5.3. Ders İçerikleri	47
5.3.1. Genel Kültür Dersleri	47
5.3.2. Temel Bilim Dersleri	48
5.3.3. Teorik Alan Bilgisi Dersleri	49
5.3.4. Uygulamalı Alan Bilgisi Dersleri	51
5.3.5. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri	54
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	56
KAYNAKLAR DİZİNİ	59
ÖZGEÇMİŞ	60

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

LES	: Lisansüstü Eğitim Sınavı
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

ŞEKİLLER DİZİNİ

- Şekil 3.1. Türkiye’de 1998 yılı itibarı ile faaliyette bulunan Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni yetiştiren okulların yurt genelindeki dağılımı.....27
- Şekil 3.2. Ankete katılan öğretmenlerin kıdem dağılımları.....28
- Şekil 5.1. Program modelinde yer alan derslerin kredi saatlerine göre dağılımı.....38

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 4.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulan genel kültür derslerinin okullara göre dağılımı.....	29
Çizelge 4.2. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri genel kültür derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı.....	32
Çizelge 4.3. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri temel bilim derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı.....	32
Çizelge 4.4. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri teorik alan bilgisi derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı.....	33
Çizelge 4.5. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri uygulamalı alan bilgisi derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı.....	34
Çizelge 4.6. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı.....	35
Çizelge 5.1. Taslak programda yer alan genel kültür dersleri ve kredi saatleri.....	39
Çizelge 5.2. Taslak programda yer alan temel bilim dersleri ve kredi saatleri.....	40
Çizelge 5.3. Taslak programda yer alan alan bilgisi dersleri ve kredi saatleri.....	41
Çizelge 5.4. Taslak programda yer alan uygulamalı alan bilgisi dersleri ve kredi saatleri.....	42
Çizelge 5.5. Taslak programda yer alan genel öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve kredi saatleri.....	44
Çizelge 5.6. Program Modelinde yer alan genel dersler ve kredi saatleri.....	45

1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz yüzyıl “bilgi çağı” olarak tanımlanmaktadır. Buna bağlı olarak nitelikli ve çağdaş insan yetiştirmede bilgi birikimi ve dolayısıyla eğitim ön plana çıkmaktadır. Bu görüş doğrultusunda bir ülkenin ekonomik büyümesi, sosyal ve siyasal gelişmeyi simgeleyen kalkınma süreci, bireylerin toplum gelişmesinde üstlendikleri rol ve katkıları toplumun eğitim düzeyiyle orantılı olmaktadır.

Son yıllarda bilimde ve teknolojideki başdöndürücü gelişmelere paralel olarak beden eğitimi ve spor aktivitelerinin insan yaşamındaki önemi de giderek artmaktadır. Çünkü beden eğitimi ve spor, bireylerin fiziksel, zihinsel duygusal ve toplumsal gelişmelerine katkıda bulunan bir bilim dalıdır. Bu nedenle bu disiplinin çeşitli eğitim düzeylerinde ve bilimsel bir yaklaşım içinde eğitim programlarında yer alması ve bu programların uygulanmasında görev alacak çağdaş, nitelikli, araştırmacı ve yaratıcı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yetiştirilmesi gerekmektedir.

Beden Eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla hazırlanan programların hem pedagojik açıdan ve hem de bilimsel veriler esas alınarak, amaca uygun olarak çok dikkatli hazırlanması gerekir. Program hazırlarken öncelikle eğitimin genel amaçları üst çerçeve olarak çizilmeli ve spor disiplini ise bu çerçeve içine özel amaçlar esas alınarak insan gelişiminin bütün boyutlarını ele alan, içinde yaşadığımız çağa uygun olarak yerleştirilmelidir. Son olarak da hazırlanan bu programların nitelikli beden eğitimi ve spor alanında uzman kişilerce uygulanması gerekmektedir.

Günümüzde genel amaçları itibarı ile eğitim, sosyal bir sistem olarak değerlendirilmektedir. Bu sistem öğrenci, öğretmen ve eğitim programları olmak üzere üç temel öge üzerine kurulmuştur. Bunlar eğitim sistemini yönlendiren, biçimlendiren ve çağın gereklerini topluma kazandırmada etkili en önemli faktörlerdir. Eğitimin genel çerçevede çizilen amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilebilmesi, amaçlanan düzey ve alanda nitelikli insangücünün yetiştirilebilmesi bu ögeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlıdır.

İyi bir eğitim sistemi, çağdaş anlamda hazırlanmış eğitim programlarına, çok amaçlı eğitim alanlarına ve nitelikli öğretmen kadrosuna bağlıdır. Bunlar içinde öğretmenin,

öğrenci ve eğitim programlarını etkileme ve yönlendirme gücü diğerlerine göre daha fazladır. Çünkü öğretmen, öğrenciyle devamlı etkileşim halinde olup eğitim programını uygulayan, araç-gereçleri kullanan, ölçme ve değerlendirmeyi yapan kişidir. Buna bağlı olarak eğitim hedefleri, eğitim programları, derslerin içeriği vb. ne denli iyi hazırlanırsa hazırlansın, bu programların uygulayıcısı olan öğretmenler nitelikli ve iyi yetiştirilmemişse, eğitim sistemi hedeflediği amaca ulaşamaz.

1.1. Çalışmanın amacı

Bu çalışma ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerince, amaca uygun olarak öğretmen yetiştirilmesinde izlenilmesi gerekli eğitim programının ve buna bağlı ders içeriklerinin ideal olmasa bile ideale en yakın nasıl oluşturulabilir sorusu irdelenmiştir. Bu amaçla Türkiye genelinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştiren okulların programları ve ders içerikleri taranmıştır. Bütün bunlar yapılırken ilimizde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin bu konuda görüşlerini almak üzere onlara anket uygulanmıştır. Daha sonra bu veriler değerlendirilmiş ve geleceğe dönük hedefler belirlenerek Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde izlenmek amacıyla bir program taslağı hazırlanmıştır.

Bu çalışma Bölümümüz açısından son derece önemlidir. Bölümümüzün kuruluş aşamasında program oluşturulurken çevre üniversitelerin ilgili bölümlerinin programları ve ders içerikleri esas alınmıştır. Daha sonra bu programlar yetersiz kalmış ve hemen hemen her dönem değişiklikler yapılma yoluna gidilmiştir. Dünyada ve ülkemizde yükselen değerler, teknolojinin gelişmesi, bilgisayarların yaşamın her alanında egemen olmaları, son dönemde eğitimde yaşanan yenilenme ve yeniden biçimlenme çalışmaları ve bunun uzantısında sekiz yıllık eğitime geçiş çalışmaları ve geçiş, yüksek lisans eğitiminde yapılan değişiklikler, yabancı dil problemi ve LES(Lisansüstü Eğitim Sınavlar) sınavları da bizleri kendi alanımızda çok yönlü bir yenilenmeye ve dolayısıyla yeni bir program oluşturma çalışmalarına sürüklemiştir.

Bölümümüzden mezun öğrenciler, dört yıllık bir program sonucunda Kocaeli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu olarak diploma alacaklardır. Bu nedenle iki

yıllık meslek yüksekokulu programından çok Fakülte mezunu standartlarında, temel bilimler, sosyal bilim ve alan dersleri ile yabancı dil ve eğitim bilimleri derslerini kapsayacak bir programı tamamlama durumundadırlar.

Ülkemizde faaliyet gösteren Beden Eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin programlarını incelediğimizde her bölümün kendine özgü bir programı olduğu görülmüştür. Bu alanda henüz bir standart program mevcut değildir. Bu çalışma ile kendi programımızı çağımızın ve ülkemizin gereklerine ve beklentilerimize göre hazırlarken bu alanda yapılacak çalışmalara da katkıda bulunacağı kanısındayız.

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde Ülkemizde başlangıcından bu yana “Beden Eğitimi ve Spor” konusunda yapılan ve kurumsallaştırma çabalarının tarihçesi, eğitimin genel amaçları ile öğretmen yetiştirmeyi amaçladığımız orta öğretimin amaçları ve beden eğitimi ve spor eğitiminde öngörülen hedefler ve bu hedeflere ulaşmada gerekli kriterler ele alınmaktadır.

2.1. Tarihçe

Beden eğitimi ve spor konusunda yapılan ve kurumsallaştırma çabaları ve buna bağlı olarak beden eğitimi öğretmeni yetiştirme çalışmaları, cumhuriyet öncesi dönemde Selim Sırrı Tarcan ile başlamış ve ilk kez Gazi Eğitim Enstitüsü bünyesinde 1932 yılında Beden Eğitimi Bölümü açılmıştır. Bunun ardından beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirmek amacıyla çeşitli eğitim enstitülerinde beden eğitimi ve spor bölümleri açılmıştır.

İlk kez Ege Üniversitesi bünyesinde 1976 yılında Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu kurulmuş ve bunu diğerleri izlemiştir. 1982 yılında YÖK ile birlikte Eğitim Enstitüleri, Gençlik ve Spor Akademileri ve Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları birleştirilerek üniversite çatısı altında fakültelere bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine dönüştürülmüştür. 1992 yılında ise dört yıllık Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları faaliyete geçmiştir. Halen 23 yüksekokul ile Eğitim ve Fen Edebiyat Fakültelerine bağlı 19 bölüm bulunmaktadır.

2.1.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem

Beden eğitimi dersi ilk kez 1864 yılında Harbiye ve Askeri İdadi’lerde öğretim programında yer almıştır. 1884 yılından itibaren Bahriye Mektebinde, 1914 yılında Medrese ve Rüştîyelerde okutulmaya başlanmıştır(Abalı, 1974) ve ardından beden eğitimi

öğretmenlerinin yetiştirilmesi amacıyla Selim Sırrı Tarcan tarafından ilk defa 20 Aralık 1908 yılında İstanbul'da özel "Terbiye-i Bedeniye Mektebi" ni açılmıştır(Unat, 1964).

2.1.2. Cumhuriyet Dönemi

1926 yılında, Selim Sırrı Tarcan tarafından İstanbul Çapa'da, Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştiren kurs veya okul olarak nitelendirilen programlar başlatılmış ve bu faaliyetlerden mezun olan öğretmenler, Türk Beden Eğitimi Öğretmenlerinin yetiştirilmesinde öncü olmuşlardır. Bu okulun öğretim programında, Beden Terbiyesi Nazariyatı ve Tatbikatı, Fizyoloji, Anatomi, Mihaniki Hareket, Hıfzıssıhha Dersleri, Spor Nazariyatı ile uygulamalı derslere yer verilmiştir (Ergin, 1977).

2.1.2.1. Eğitim enstitüleri

1927-1928 öğretim yılında Ankara'da "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" adı altında kurulan okul bünyesinde 5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı Talim Terbiye Kurulu Kararı ve Milli Eğitim Bakanlığının onayı ile "Beden Terbiyesi" bölümü açıldı (Özalp ve Ataunal, 1977). Okulun öğretim süresi üç yıl olup ilk öğretim programını oluşturan dersler: Beden Terbiyesi Nazari ve Ameli, Metodika, Spor ve Oyun, Anatomi, Yabancı Dil, Askerlik, İnkılap Tarihi.

1940-1941 öğretim yılından itibaren, eğitim-öğretim süresi yeniden üç yıla çıkartılmış ve öğretim programı yeniden düzenlenmiştir. Buna göre şu dersler programa konmuştur. Bu dersler: Pedagoji, Tadrıs Usulü, Psikoloji, Havacılık, Bedenin Esas Hazırlığı, Cimnastik-Oyun- Spor, Tıbbi Cimnastik ve Masaj, Spor Hıfzıssıhhası, Antropometri, Teşkilat ve İdare, Beden Terbiyesi Tarihi, Yabancı Diller, Ritmik Cimnastik, Musiki, Yardımcı Dersler (Türkçe,Coğrafya), Askerlik ve İnkılap Tarihi.

26 Kasım 1957 tarih ve 236 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ve MEB'lığının onayı ile Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümünün öğretim programı yeniden düzenlenmiştir. Buna göre programda yer verilen dersler(MEB, 1976):

Beden Eğitimi Bilgisi, Oyun ve Spor Bilgisi, Beden Eğitimi Tarihi, Saha ve Malzeme Bilgisi, Fizyoloji, Anatomi, İlk Yardım, Sağlık Bilgisi, Cimnastik, Temel Cimnastik, Ritmik Cimnastik, Oyun, Atletizm, Müzik, Ölçme Değerlendirme, Genel Öğretim Metodları, İzcilik, Eğitim Teknolojisi, Özel Patoloji, Teşkilat ve İdare, Uygulama, Devrim Tarihi, Ruh Sağlığı, Yabancı Dil ve Türkçe.

2.1.2.2. Yüksek okullar

1978-1979 yılından sonra Eğitim Enstitülerinin süresi dört yıl olarak belirlenmiş ve ismi “Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü” olarak değiştirilmiştir. Bunlardan Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümünün programında şu dersler yer almaktadır. Bunlar:

-Anatomi, Fizyoloji, Atletizm, Cimnastik, Basketbol, Voleybol, Eğitsel Oyunlar, Ritmik Cimnastik, Güreş, Beden Eğitimi Araç Gereçleri, Eğitime Giriş, Eğitim Sosyolojisi, Türkçe Kompozisyon, Yabancı Dil, Aletli Cimnastik, Hentbol, Futbol, Halk Oyunları, Yüzme, Kış Sporları, Spor Masajı, Fonksiyonel Anatomi, Spor Fizyolojisi, Spor Arızaları ve İlk Yardım, Genel Antrenman Bilgisi, Ekonomiye Giriş, Araştırma, Düşünce Tarihi, Rehberlik, Eğitim Psikolojisi, Spor Sosyolojisi, Gençlik Liderliği ve Serbest Zaman Eğitimi, Antropometri, Biomekanik, Uygulama (staj), Ölçme Değerlendirme, Eğitim Programları ve yöntemleri, Eğitim Yöntemi, Beden Eğitimi Öğretimi, İnkılap Tarihi.

2.1.2.3. Hızlandırılmış programlar

Enstitülerin Beden Eğitimi Bölümlerinden 1934-1980 yılları arasında mezun olan öğrenci sayısı toplam 4477 olarak verilmektedir. Talim ve Terbiye Kurulunun 10.07.1978 tarih ve 244 sayılı kararı gereğince Beden Eğitimi Bölümler bünyesinde “hızlandırılmış programlar” açılmıştır. Bu uygulamadan amaç, “çeşitli nedenlerle öğretim yapılamadığı için, bir süre kapalı kalan ya da zamanında açılmayan Yüksek okullarda öğretim yapılamayan sürede okutulması gereken derslerin tamamlanması, ayrıca öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği bulunmadığı gerekçesiyle bu okullara devam edemeyerek sınıfta kalan ya da kayıtları silinenlerden, hakları geri verilen ya da okullara girmeye hak

kazandıkları halde giremeyen, daha sonra bu hakları kendilerine tanınanların öğretim bakımından kaybettikleri zamanın kazandırılması” olarak belirtilmiştir(MEB, 1978).

Hızlandırılmış programlar için, yürürlükteki öğretim programlarının ayrıntılarından arındırılarak ve kısa sürede uygulanması yönünde eğitim ortamı hazırlanmıştır. Ayrıca programların, öğretim yılının başında, sonunda, içinde, tatillerde, akşam ve gece saatlerinde uygulanabilmesi için tedbirler geliştirilmiştir. Hızlandırılmış programların uygulandığı 1978-1979 ve 1979-1980 öğretim yıllarındaki bu iki yıllık dönemde toplam 1944 Beden Eğitimi Öğretmeni mezun edilmiştir. Oysa 1935-1973 yılları arasındaki 38 yıllık dönemde sadece 1402 Beden Eğitimi Öğretmeni mezun edilmiştir. Burada dikkat edilirse çok kısa dönemlerde ve yeterli eğitim-öğretim görmeden mezun olmuş çok sayıda Beden Eğitimi Öğretmeninin mevcut olduğu görülmektedir.

2.1.2.4. Gençlik ve spor akademileri

Gençlik ve Spor Akademileri, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak, 1974-1975 öğretim yılında Ankara’da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, 1975-1976 öğretim yılında da İstanbul’da Anadoluhisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve Manisa’da, Manisa Gençlik ve Spor Akademileri olarak kurulmuşlardır. Bu Akademilerinin kuruluş amacı, beden eğitimi ve spor hizmetleri için 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununun öngördüğü monitör, antrenör, gençlik lideri, yönetici, uzman yetiştirmek, hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak, gençlik sorunları ile beden eğitimi ve sporun tüm alanlarında spor sağlığı konularında bilimsel inceleme ve araştırmalarla planlama çalışmaları yapmak ve yayınlarda bulunmak olarak nitelendirilmiştir. Gençlik ve Spor Akademilerinde eğitim ve öğretim 8 yarı yıl yani toplam 4 yıldır. Akademielerde ilk 5 yarıyıl temel eğitimi, son üç yarıyıl ise uzmanlaşma eğitimi kapsamaktadır. Öğrencilerin son üç yarı yıl uzmanlık eğitimi görecekları anabilim dalları ise

- a. Sağlık Bilimleri Bölümü
- b. Temel Eğitim ve Öğretim Bölümü
- c. Sosyal ve İdari Bilimler Spor Hizmetleri Bölümü
- d. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü

e. Türk Halk Kültürü ve Folklor Bölümü,

olarak belirlenmiştir. Pratikte, yukarıdaki anabilimdallarından sadece Sosyal ve İdari Bilimler, Spor Hizmetleri Bölümü ile Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü rağbet görerek işler halde kalmıştır.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümünü seçen öğrenciler atletizm, güreş, cimnastik, hentbol, voleybol, basketbol ve futbol branşlarından bir tanesinde üç yarıyıl boyunca haftalık 8 saat uzmanlaşma eğitimi almak durumundadır. Ayrıca bu öğrenci uzmanlık dalı dışında kalan bir başka spor dalında da yardımcı uzmanlık eğitimi görür. Ders haftada 4 saat olarak ve yine üç yarıyıl boyunca devam eder. Daha sonra anabilim dalları yeniden düzenlenerek, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü ve Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yönetimi Bölümleri biçimini almıştır. İlk dört yarıyıl zorunlu ve ortak derslerden, son dört yarıyılı ise seçmeli derslerden oluşmaktadır. Dört yarıyılık dönemde toplam 51 çeşit ders okutulmuştur. Temel spor branşları her dört yarıyılıda da bütün öğrencilere okutulmuştur.

Temel Eğitim ve Öğretim Bölümü:

Bu bölümde okutulan derslerin dağılımı aşağıda verilmektedir.

Alan Bilgisi Dersleri	38 saat (% 69)
Öğretmenlik meslek formasyon Dersleri	7.5 saat (%13.5)
Genel Kültür Dersleri	9.5 saat (%17.5)

Son dört yıla öğrenciler, yukarıdaki bölümlerden birini seçmek suretiyle girerler. Beden Eğitimi ve Spor Bölümünü seçen öğrenciler, dört yarıyılık dönemde 21 değişik ders görürler. Öğrenci bu dönemde, temel spor branşlarından sadece bir tanesini seçer ve haftada 8 saat olmak üzere okutulur. Ayrıca öğrenci bir başka spor branşında da haftada 4 saat olmak üzere yardımcı uzmanlık öğrenimi görür.

Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü:

Bu bölümde okutulan derslerin dağılımı aşağıda verilmektedir.

Alan Bilgisi	35 saat (%66.5)
--------------	-----------------

Meslek Formasyon Dersleri	9.5 saat (%18.5)
Kültür Dersleri	8 saat (%15)

Beden Eğitimi ve Spor Bölümünü seçen öğrenciler ise ağırlığını teorik derslerin oluşturduğu 26 değişik dersle öğrenimlerini sürdürürler. Beden eğitimi ve spor yönetimi ile ilgili teorik derslerin yanında, yardımcı uzmanlık alanında öğrenci spor branşlarından birini tercih ederek haftada dört saat olan öğretimden yararlanabilmektedir.

Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi Bölümü:

Bu bölümde okutulan derslerin dağılımı aşağıda verilmektedir.

Alan Bilgisi	32 saat (%68.5)
Meslek Formasyon Dersleri	7.5 saat (%16)
Kültür Dersleri	7 saat (%15.5)

Gençlik ve Spor Akademilerinin, yukarıda verilen program analizlerinden ve öğretim programlarının incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, Eğitim Enstitüleri Beden Eğitimi Bölümlerinin tam tersine spor yönetimde veya özellikle orta öğretimde ihtiyacı duyulan branşlarında uzman spor adamları ve beden Eğitimi Öğretmenleri yetiştirdiği görülür.

2.1.2.5. Beden eğitimi ve spor bölümleri ve yüksek okulları

Türkiye’de orta öğretimde ihtiyaç duyulan branşlarında uzman spor adamları ve beden Eğitimi Öğretmenleri yetiştirme görevini halen otuzsekiz Üniversite bünyesinde oluşturulmuş, Eğitim Fakültelerine bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri veya yüksek okulları yerine getirmektedirler.

2.1.3. Yurt Dışında Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi

Bu bölümde yurt dışında çeşitli ülkelerde yürütülen beden eğitimi ve spor öğretimi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Federal Almanya’da Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi

Bu ülkede beden eğitimi ve spor öğretimi, spor öğretmenleri (Diplom-Sportlehrer) ve “Okullar Beden Eğitimi Öğretmenliği” üzerine kurulmuştur (Mensel, 1986).

Spor Öğretimi Spor Öğretmenleri (Diplom-Sportlehrer):

Diplom- Spor Öğretmenliği eğitiminde ilk defa 1920 yılında Carl Diem’in yönetimi altındaki Alman Beden Eğitimi Yüksek Okulun da başlanmıştır. Spor Öğretmeni eğitimi alacak öğrencilerde, lise veya dengi okul mezunu olmak ve yetenek sınavında başarılı olmak şartı aranmaktadır. Yetenek sınavları, ihtisas branşlarını oluşturan ana derslerden ve ayrıca anatomi, psikoloji ve başka teorik konulardan yazılı ve sözlü olarak yapılmaktadır. Okul 8 yarıyılık bir öğretim üzerine kuruludur. Bu okullarda öğretim, spor branşları basketbol, futbol, hentbol, voleybol, cimnastik, aletli cimnastik, atletizm ve yüzme ile spor pedagojisi, spor tarihi, spor sosyolojisi, antrenman bilimi, hareket bilimi, spor hekimliği, spor psikolojisi, spor organizasyonu ve spor teşkilatı olarak verilmektedir. İhtisas için ana derslerden bir tanesi seçilmektedir. Öğrenciler seçmeli dersler alabilir ve ayrıca kayak, kürek, yürüme, yelken, sörf gibi branşlarda açılan kurslara katılmak zorundadırlar.

Okullar Beden Eğitimi Öğretmenliği:

Bu okul mezunları ilk, orta ve daha ziyade liselerde Beden Eğitimi öğretmeni olarak görev almaktadırlar. Öğretim süresi 8 sömestredir. Bu öğretim türünde öğrenciler, spor öğretimlerinin dışında hukuk, matematik, tıp, ekonomi gibi dallardan birinde daha mecburi öğrenim görürler. Beden Eğitimi Öğretmenliği yapamayacak olan bir kişi, ikinci bir alanda şansını böylece deneyebilecektir.

Okullar, Beden Eğitimi Öğretmenliği, temel öğretim ve ihtisas öğretiminden oluşmaktadır. Beşinci yarıyılın başına kadar süren temel öğretimde, atletizm, aletli cimnastik, yüzme, cimnastiğe bağlı olarak dans ve hareket çalışmaları, basketbol, voleybol, hentbol ve futbol uygulamalı dersleriyle, hareket bilgisi, spor tarihi, spor hekimliği, spor pedagojisi, spor sosyolojisi ve antrenman bilimi dersleri okutulur. Ayrıca öğrenciler, spor yaralanmaları, yüzme, traplen atlama, İlkyardım gibi konularda düzenlenen kurs veya seminerlere katılırlar. İhtisas öğretimi ise, beşinci yarıyıldan itibaren

başlar. Atletizm, aletli cimnastik, yüzme, boks, voleybol, futbol, basketbol, hentbol branşlarından birinde ağırlıklı ders alınır. Ayrıca spor pedogojisi, spor tarihi, spor sosyolojisi hareket bilgisi ve antrenman bilimi derslerinin seminerlerine katılır. Kayak, kürek, yürüme veya ihtisas branşlarının dışında bir branşta kurslara katılmak zorunluluğu vardır. Okula öğrenciler, kapsamlı olarak yapılan yetenek sınavından sonra kabul edilirler.

Özel Yetenek Sınavları,

Motorik yetenekler:

- a. Halterle dinamik maximal kuvvetin ölçülmesi (erkeklerde kendi ağırlığının %80'ini, bayanlarda % 60'ını kaldırma),
- b. dikey biçimde atlama kuvveti,
- c. motorik hızlilik (60 metre koşu, erkeklerde en fazla 8.25 saniye, bayanlarda 9.50 saniye),
- d. motorik dayanıklılık (300 metre serbest yüzme, erkeklerde en fazla 7.00, bayanlarda 7.30dak.)
- e. motorik hareket yeteneği (amud'da bir süre kalmak)

Oyunlarda Teknik Yeterlik :

- a. Basketbol: 30 saniye içinde duvardan 3 metre uzaklıktan top atıp tutma yapılır. İstenilen derece erkeklerde en az 26, bayanlarda 22 tam atma ve tutma hareketleridir.
- b. Futbol: Gidiş geliş 40 metre slalom hareketleri, erkeklerde 25, bayanlarda 30 saniye olarak yapılması istenir.
- c. Hentbol: Atış çizgisine paralel erkeklerde 30, bayanlarda 22 metreden durarak kol atışı yaptırılır.
- d. Voleybol: 30 saniyede dikdörtgen veya (U) şeklindeki bir alan içinde smaç yaptırılır. Başarılı atışların erkeklerde en az 24, bayanlarda 20 atış olması istenir.

Cimnastikte yeterlilik

Cimnastikteki yeterlilikte, erkekler için barfiks ve 1.30 metrelik kasada bazı hareketler, bayanlar için yer ve bazı aletlerde çeşitli hareketler istenir.

Sınav süresince, hareketlerin herhangi birinde istenilen dereceden kötü bir derece yapılırsa, öğrenci için sınav orada sona erdirilir.

Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştiren okulların, öğrencilerini yetenek sınavları sonucu almaların, bu sınavların çok dikkatli ve objektif yapılmasını, böylece okullardaki eğitim kalitesinin yükseltilmesini ayrıca, Beden Eğitimi Öğretmeni bulunduran okulların, kendi sorumluluğundaki Beden Eğitimi Öğretmenlerine, diğer öğretmenlerin iş sahası kapanabileceği gerekçesiyle, kulüplerde, derneklerde ve halk eğitimlerinde görev yapmalarına izin verilmemesi, yine kendi öğretmenlerinin yarım gün çalışmalarına ve uzun süreli ücretli izin almalarına razı olmaları, böylece yeni öğretmenlere iş sahası açılabileceği hususları tavsiye edilmektedir. Yine okul yönetimlerine veya Milli Eğitim Bakanlıklarına raporda şu tavsiyelere yer verilmektedir. Öğretmenle Öğrenci arasındaki yaş farkının da sürekli açılmaması ve tecrübeli meslektaşlarının yanında yetişme imkanları sağlayabilmeleri için yeni mezun aday öğretmenlere görev verilmelidir. Öğretmenlere iş alanı yaratabilmek için, küçük sınıflar kurulmalı, emeklilik yaş sınırı düşürülmelidir. Ücreti düşürmeden çalışma süresini azaltmak gereklidir.

Fransa'da Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi

Fransa'da, Beden Eğitimi Öğretmenleri okul içi ve okul dışı alanlar için eğitilirler. Okul içi alanı için muhtelif eğitim-öğretim programlarıyla genellikle üç tür Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirilir(Annie, 1979).

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni: 1975 yılından itibaren üniversitelerde yetiştirilmeye başlanmıştır. Burada eğitim-öğretim üç seviyelidir. Birinci seviyede mecburi dersler, ikinci seviyede üniversite tarafından konulan dersler ve üçüncü seviyede ise seçmeli dersler bulunmaktadır.

Zorunlu Dersler:

Fiziki ve sportif Faaliyetler (Öğretim yılı boyunca haftada en az 8 saat)

Sportif ve Bedeni Faaliyetlerin Teknolojisi

Beden Eğitimi ve Spor Tarihi

Sayısal Matematik ve Mekanik Kavramlar

Biyoloji Bilimleri (anatomi-fizyoloji)

Beşeri Bilimler (psikoloji-sosyoloji)

Yaşayan Diller

Eğitim Bilimleri

Biyomekanik-Kinesiyoloji

Seçmeli Dersler:

Yönetim

Hücre Biyolojisi

Çevrebilim

Hareketlilik Kazandırma Teknikleri

Program mezunları “Ortaöğretimde Beden Eğitimi Öğretmenliği Sertifikası” alırlar. Ayrıca boş zaman faaliyetleri, yüksek performans faaliyetleri (milli antrenör, danışman gibi), özörlüleri için spor faaliyetleri ve spor kuruluşlarında çalışmak, iş alanlarını oluşturur.

Yardımcı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni (Professeur-Adjoint d’EPS):

Liseden sonra iki yıl beden eğitimi ve spor öğrenimi ve bir yıl da staj olmak üzere toplam üç yıl öğrenim süresi vardır. Bölge Beden Eğitimi Spor Merkezleri bu eğitimi sağlarlar. Mezunlar, ortaöğretimde Beden Eğitimi Öğretmenliği yanında, spor ve gençlikle ilgili kurumlarda da görev almaktadırlar. Beş yıl devlete mecburi hizmetle yükümlüdürler. Öğretim programlarındaki mecburi dersler içinde, spor teoriği ile atletizm, yüzmeye, cimnastik, basketbol, voleybol, futbol, hentbol; seçmeli dersler içinde ise kayak, yelken, dağcılık, tenis, eskrim, golf ve kürek vardır. Erkekler için ayrıca güreş ve halter; bayanlar için ise dans ve ritmik cimnastik dersleri seçmeli derslere dahil edilmektedir.

Kolej Genel Eğitim Öğretmeni:

Uzmanlaşmış bir merkezde, lise sonrası üç yıllık bir öğretimi kapsar. Öğretim programında haftada en az 6-10 saat uygulamalı temel spor branşları ile teorik dersler yer almaktadır. Öğretimin üç seviyesi vardır. Birinci seviyede, sportif kuruluşlarda veya kulüplerde ders verebilme yeteneği kazanılır. İkinci seviyede, birinci seviyeyi bitirmek şartıyla daha yüksek düzeyde sporcu yetişmesi ve geliştirilmesi için gerekli uzmanlık bilgileri kazanılır. Üçüncü seviyede ise birinci ve ikinci seviyeleri bitirmek ve yabancı dil bilmek şartıyla öğrenim yapılabilir. Ve yüksek düzeyde antrenör, teknik direktör, gibi görevlere hazırlanır. Yardımcı antrenör ise, Beden Eğitimi ve Spor Araştırma merkezinin,

genel kültür ve fiziki yeterlilik sınavını kazanmış ve bir aylık staj mahiyetindeki kursu bitiren kişilerden olmaktadır.

Fransa'da, özellikle ilkokullarda beden eğitimi derslerine büyük önem verilmektedir. İlkokullarda bir öğrenci tüm öğrenimi boyunca 1200 saat beden eğitimi dersi okumaktadır. Bu sayı F.Almanya'da 720, İsveç'de 600, İtalya'da 480 ve İrlanda'da 240 saattir. Fransa'da bu dersleri okutan, en az bir spor branşında uzmanlık öğrenimi görmüş 1500 kadar öğretmen vardır(Rouyer, 1979). Fransa'da ortaöğretimde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri ile diğer statülerdeki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin tamamı, aldıkları hizmet öncesi eğitimle orantılı olarak bir spor branşında uzmanlaşmış kişilerdir(Cvosson, 1979).

Belçika'da Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi

Diğer batılı ülkelerden Belçika'da ise, Beden Eğitimi Öğretmenleri en az dört yıl öğrenim görerek liselere, en az üç yıl öğrenim görerek ise ilkokullarda görev yapabilmektedirler. Beden Eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesi belirli spor branşlarında uzmanlaşmaya dayanmaktadır. Bu öğrenime göre Beden Eğitimi Öğretmeni çoğu kere okullarda görev yapmamakta, okul dışı spora yönelmektedir. Bu durum karşısında, Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştiren kurumlar, öğrenim programlarını buna göre düzenlemektedirler.

Belçika'da da, F.Almanya'da olduğu gibi Beden Eğitimi Öğretmenlerinin okullarda çalışabilme imkanları hızla azalmaktadır. Bir taraftan mezun sayısı artarken (1980'de 170, 1984'de 211) diğer taraftan işsizlik sayısı artmaktadır. 1980'de iş bulamayan Beden Eğitimi Öğretmeni sayısı 145 iken (1978-1979 ve 1980 yıllarında mezun olanların % 32'si), 1984'de bu sayı 420'ye (1982, 1983 ve 1984 yıllarında mezun olanların % 69'u) ulaşmıştır(Laporte, 1987).

Bulgaristan'da Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi

Bulgaristan'da Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörlük öğretimi Sofya Yüksek Spor Akademisinde yapılmaktadır. Akademinin öğretim süresi 4 yıldır. Akademiye

alınacak öğrenci tercihlerine göre birinci derecede beden eğitimi öğretmeni ikinci derecede ise antrenörlük öğrenimi görecektir. Bu şekilde giriş sınavını başaran öğrenciler 4 yıllık bir eğitime tabi tutulurlar. Öğretim programını ilk yıl Müzik ve Halk Oyunları, Kültür Fizik Tarihçesi, Pedagoji, Rusca, Güreş, Futbol, Hentbol, Bulgar Komünist Partisi Tarihi ve Basketbol dersleri oluşturmaktadır. Anatomi ilk 4 yarıyıl, Biyokimya, Voleybol, Biomekanik, Ekonomi Politikası, Yüzme (Su Sporları), Sportif Antrenmanlarda Teori ve Yöntem, Halkın ve Kamu Mülklerinin Korunması (Sivil Savunma Bilgisi), Yabancı Dil (Frn.Alm.İng.), Fizyoloji dersleri 3. ve 4. yarıyıl okutulmaktadır. Cimnastik bir yıl teorik bir yıl da pratik verilmektedir. Turizm Yaz Dağcılığı ve Alpinizm, Fiziki hazırlıklarda Yöntem ve Teori, Sosyoloji, Sporda İlk Yardım 5. ve 6. yarıyıldan okutulmaktadır. 7. ve 8. yarıyıldan ise Halter Çalışmaları, Kültür Fizik Tedavisi, Dialektik Materyalizm, Bilimsel Komünizm, Fizik Kültür Organizasyon ve Yönetimi Dersleri okutulmaktadır. Ayrıca bir spor branşında 4 yıl boyunca uzmanlık eğitimi ve son iki ay uzmanlık uygulamaları yapılmaktadır.

2.2. Türk Milli Eğitim Sisteminin Genel Amaçları

Türk Milli Eğitiminin amaçlarını tanımlamak için mevcut eğitim grupları tez konumuz açısından genel olarak beş ana grup içinde ele alınmaktadır. Bu gruplar:

- a) Okul Öncesi Eğitim
- b) Temel Eğitim
- c) Orta Eğitim
- d) Yüksek Eğitim

Eğitim programları ve ders içerikleri yukarıdaki eğitim gruplarının amaçları doğrultusunda hazırlanmakta ve öğretmenler bu hedefler ve program çerçevesinde eğitim programını uygulamakla yükümlü olmaktadır. Buna bağlı olarak her yaş gurubu ve her okul düzeyine uygun beden eğitimi ve spor etkinlikleri bu amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

2.2.1. Okul öncesi Eğitimi

Bu grupta 0-5 yaş arası çocuklar yer almakta ve daha çok anasınıfları olarak adlandırılmaktadır. Bu sınıflardaki eğitimin temel amaçları aşağıda maddeler halinde verilmektedir.

- a) Türk olduğunu bilmek ve Türk olmaktan kıvanç duymak,
- b) Atatürk'ü tanıma ve sevmek,
- c) Atatürk'ün ülkemiz için yaptıklarını kendi düzeyinde bilmek,
- d) Milli bayramlardaki etkinliklere istek ve coşku ile katılmak,
- e) Türkçeyi doğru anlamak ve düzgün konuşmak,
- f) İçinde yaşadığı toplumun kurallarına uymak,
- g) İnsanlarla olumlu ilişkiler kurmak ve işbirliği yapmak,
- ğ) Grup faaliyetlerine istekle katılmak ve iyi geçinmek,
- h) İş yapmak ve iş başarmadan hoşlanmak,
- ı) Kendisinin ve çevresindeki insanların duygularını anlamak ve onlara saygı göstermek,
- i) Kendi bedenine karşı olumlu tutum geliştirmek,
- j) Kendi davranışlarını yönetebilmek ve kontrol etmek,
- k) Yakın çevresini tanımak,
- l) Temel Eğitim okulu birinci sınıf için öğrenilmesi gerekli; sosyal hayata, fen bilgilerine ve matematiğe ilişkin kavramları bilmek,
- m) Büyük ve küçük kâşlarına ilişkin becerileri geliştirmek,
- n) Sağlık ve beslenme kurallarına uymak,
- o) Her türlü etkinlik ve yaratıcılık göstermek,
- ö) Kendine güven duymak,

2.2.2. Temel Eğitim

Bu grupta 6-14 yaş arası çocuklar yer almakta ve bu eğitimin her Türk ferdine verilmesi zorunludur. Bu sınıflardaki eğitimin temel amaçları aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

- a) Şerefli bir tarihe sahip büyük bir milletin evladı olmanın gururunu duymak,
- b) Atatürk devrimlerine bağlılık, kurtuluş savaşının ve Atatürk devrimlerinin anlamını ve değerini kavramak, İnkılapların yerleşmesine ve yayılmasına istekle katkıda bulunmak,
- c) Türk Milli Tarihinden kendisine ulaşan insani, milli ve ahlaki değerleri kavramak ve bunları davranışlarında göstermek,
- ç) Toplumun devamlı olarak değiştiğini kavramak ve bu değişmeyi gelişme haline getirme sorumluluğuna erişmek,
- d) Demokrasi anlayışını okul içinde ve dışında yaşayarak özümsemek,
- e) Yurttaşlık görev ve sorumluluklarının neler olduğunu bilmek ve bunları günlük yaşayışında uygulamak,
- f) Bilim ve teknolojinin toplumsal ilerleme ve uygarlık alanındaki rolünü kavramak,
- g) Bilimsel düşünme yeteneğini geliştirmek,
- ğ) Dünya ülkeleri arasındaki ilişkilerin barış ve refah sağlayacak yönde yürütülmesine inanmak, Atatürk'ün koyduğu "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesine bağlı olmak,
- h) Beden ve ruh sağlığını koruyucu tedbirleri bilmek ve bunları kullanma alışkanlıklarına sahip olmak,
- ı) Yetenek ve becerilerin seviye ve yönünü deneyerek değerlendirmek,
- i) Davranışlarını, istek ve ideallerini kendi yeteneklerine göre değerlendirmek,
- j) Türkçeyi etkili bir biçimde kullanmak,
- k) Sağlıklı düşünme, doğru yargıda bulunma ve karar verme yeteneğini kazandırmak,
- l) Sanat ve İstatistik alanında kültür ve anlayış kazanmak,
- m) Ahlaki değer ve davranışlar geliştirmek,
- n) Ekonomik problemlerin özelliklerini bilmek ve bunların diğer yaşama alanlarıyla bağlantılarını kavramak,
- o) Bir çalışma alanına yönelerek topluma hizmet etmek,
- ö) İş hayatına kolayca uyum yapabilecek bilgi ve becerileri kazanmak,
- p) İyi bir tüketici olmanın ülke ekonomisindeki önemini kavramak,
- r) Yurdun, doğal ve insanlar tarafından yapılan her türlü zenginlik kaynaklarını korumak, değerlendirmek ve geliştirmek,
- s) Başkalarıyla birlikte uyumlu yaşama ve çalışmayı alışkanlık haline getirmek,

- ş) İnsanlar arasındaki görüş ve duyuş farklılıklarını hoşgörü ile karşılamak, toplumun bütünlüğünü bozmayan farklı duyuş ve görüşlerin toplumun yaratıcı gücünü zenginleştirmek,
- t) İyi bir aile hayatının dayandığı ilkeleri kavramak, payına düşen görev ve sorumluluklarını öğrenmek ve benimsemek,
- u) Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma hedefini gerçekleştirmeye çalışmak,

2.2.3. Orta Eğitim

Orta eğitim değişik programlı tek tip liseler ile mesleki ve teknik okulları içermektedir. Bu grupta 14 yaş ve üzerindeki öğrenciler yer alır. Bu sınıflardaki eğitimin temel amaçları aşağıda maddeler halinde verilmektedir.

- a) Atatürk devrimlerine (İnkıplaplarına) ve Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk Milliyetçiliğine bilinçli olarak bağlanmak. Atatürk'ün Türk bağımsızlığı için yaptıklarını, ülke yönetimine getirdiği demokratik esasların ve Atatürk devrimlerinin tarihi nedenlerini kavramak, Atatürk devrimlerinin yaşatılmasına ve Atatürk'ün Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkılması ülküsüne kendini adanmak,
- b) Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarının her an bilincinde olmak, bunları davranış haline getirmek,
- c) Aile, ulus, yurt sevgisi gelişmiş ulusal kültür değerlerini benimsemek. Ulusal birlik ve beraberlik ruhuna sahip olmak,
- ç) Topluma kolay sağlıklı uyum yapabilmek, Sosyo-kültürel ekonomik kalkınmayı destekleyici davranışlara sahip olmak,
- d) Beden, zihin, ruh ve duyu yönlerinden dengeli ve sağlıklı bir kişiliğe; özgür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı ve yaratıcı yeteneklere sahip olmak,
- e) Türkçeyi etkili bir biçimde kullanarak evrensel ve ulusal düzeyde değerli eğitim, bilim ve sanat ürünlerinden yararlanma yeteneği kazanmak,
- f) Bir iş alanının veya mesleğin temel bilgi ve becerilerini kazanarak ülkenin ekonomik kalkınmasında rolünü yerine getirebilmek,

- g) Sağlam ve tutarlı bir bilimsel bilgi birikimine sahip olmak, bilimi, yaşamında vazgeçilmez bir rehber olarak benimsemek,
- ğ) Toplumsal olayları ve toplumun sorunlarını doğru analiz etmek ve yorumlamak. Bilimsel düşünme alışkanlığını kazanmak, kalkınmanın ve genel gelişmenin bilimsel çalışma ve ilerlemelerle kazanılacağına inanmak,
- h) Yeteneklerini deneyerek öğrenmek ve bu yönde güven duygusunu kazanmak,
- ı) Karşılaştığı problemleri kendi kendine çözmeye yeteneğini kazanmak ve yaratmak,
- i) Birlikte iş görmekten, grupla çalışmaktan zevk almak, işbirliği yapma duygusunu geliştirmek,
- j) Teknolojik gelişmelere mesleğinde ve günlük yaşamında sağlıklı bir biçimde ayak uydurabilmek, öğrenme ve gelişme isteğine sahip olmak,
- k) Teşebbüs yetenekleri gelişmiş yurt hizmetleri konusunda her yerde her zaman sorumluluk yüklenmeye hazır ve istekli bulunmak,
- l) Kendisinin ve çevresinin sağlığını korumak ve çevreyi sağlık şartları bakımından geliştirmeye katkıda bulunmak,
- m) Boş zamanlarını kendisine ve topluma yararlı olacak şekilde okuma, güzel sanatlar, oyun, spor ve benzeri yollarla değerlendirmek,
- n) Doğal güzelliklere ve sanat eserlerine karşı ilgi ve hayranlık duymak,
- o) Türkiye'nin dünya üzerindeki yerini ve önemini kavramak, başka ülkelerle olan ilişkilerimizi doğru analiz etme ve değerlendirme gücüne sahip olmak,
- ö) Atatürk'ün "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesini ülkesinin çıkarlarını da gözönünde tutarak benimsemek,
- p) Toplumsal kalkınmamızın, ülke kalkınmasının, bireyin kalkınmasından daha önce geldiğinin bilincinde olmaktır.

2.2.4. Yüksek Öğretim(Beden Eğitimi ve Spor Programı)

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının I. önemli amacı, "Temel Eğitim ve Orta Eğitim okullarına, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimcisi yetiştirmektir." Beden Eğitimi ve spor Öğretmenliği okulöncesi, Temel Eğitim ve genel lise ve meslek liseleri beden

eğitimi ve spor dersleri ile okul içi ve okul dışı etkinliklerine ait eğitim, ğretim, yönetim ve yönlendirme görevlerini yerine getirmekle yükümlü özel bir uzmanlık mesleğidir. Beden Eğitimi ve Spor ğretmenliği Bölümümüz programlarında eğitim-ğretim, aşağıdaki ilkelere göre planlanır ve uygulanır.

Genel amaçlar:

- a) ğrencilere; Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı milli birlik ruhu ve hizmet bilinci kazandırır.
- b) Milli kültürümüz evrensel kültür içinde korunarak geliŐtirilir.
- c) Demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ve liklik bilinci kazandırılır.
- d) ğrencilere, Türk devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü sağlama, milletin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincinin kazandırılması esas alınır.
- e) Eğitim ve öğretimde fırsat ve imkân eŐitliđi bilinci kazandırılır.
- f) Tüm kaynakları akılcı kullanma ve koruma alışkanlığı kazandırılır.
- g) Programların yürütülmesinde disiplinler arası işbirliği esas alınır.
- h) Milli kültürün temel unsurlarından olan Türkçe, zellikleri bozulmadan ve aŐırlıđa kaçılmadan kullanılır.
- ı) ğrenciler, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilir.
- i) Eğitimin hayat boyu devam etmesi bilinci kazandırılır.
- j) Beden eğitimi ve spor ğretmenliğinin gerektirdiği bilgi ve beceriler kazandırılır.
- k) Görev alacakları eğitimin her kademesinde derslerini planlama, programlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirme ile ilgili bilgi beceriler kazandırılır.
- l) Ulusal ve uluslararası alanda, beden eğitimi ve spor ğretmenliğinin gelişimi ve mesleki saygınlığın arttırılmasına yönelik çalışmalar yapma, bilimsel toplantılar ve bu alanda düzenlenen faaliyetlere katılma esas alınır.
- m) Verimliliğin arttırılması, geliŐen ve değerlen teknoloji gereklerine paralel yenileŐmenin sağlanması, bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı eğitim-ğretim yapılması esas alınır.
- n) ğretmenlik meslek bilinci, ruhu, ideali ve sanatı kazandırılır.

Özel amaçlar:

Bu programda ayrıca öğretmen adaylarına aşağıdaki alanlarda bilgi ve beceri kazandırılması hedeflenir.

- a) Okullarda Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri yolu ile Türk Milli Eğitimi amaçlarını gerçekleştirecek bilgi ve becerileri kazandırmayı,
- b) Hangi koşullarda olursa olsun mesleki görevini seve seve yerine getirmeyi,
- c) Her bakımdan mesleki bilgi ve becerilere sahip ve konusunun adamı olmayı,
- d) Beden Eğitimi ve Spor konusundaki bilgileri kazanma ve ilerleme alışkanlıkları kazandırmayı,
- e) Mesleki konuları bilimsel görüşle yorumlayabilen ve kendini daima yenileyebilen meslek adamı olmayı,
- f) Konusunda öğrencilerine bilgiyi en uygun yöntemlerle kazandırma tekniğini kavramayı,
- g) Görev aldığı kurumda çevresine en çabuk ve en iyi uyum sağlamayı,
- h) Öğrencilerini ve sporcularını sevmeyi, mesleki etkinliklerinde herşeyden önce sevecen ve sevilen bir lider olmayı,
- ı) Etkin mesleki çalışmalarını ile Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerini çevresine, sevdirmeye ve yaymayı,
- i) Mesleki davranışları, eşit tutumu, sportmenliği ile çevresindeki öğrenci, sporcu ve halka örnek olmayı,
- k) Yetenekli olduğu alanda elit sporcu seçme ve eğitimde beceri kazandırmayı,
- l) Aday'a "yetenekli olduğu dalda" (ihtisas dalı) Antrenör bilgi ve becerilerini kazandırmaktır.

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitimi

Her ülke kendi kültürel, sosyal ve ekonomik yapısına uygun vatandaş yetiştirme eğitimini gerçekleştirmek zorundadır. Ülkemizde vatandaş eğitimini "Türk Milli

Eğitiminin amaçları” çizer. Türk insanının şekillenmesindeki her çaba çerçevenin sınırları içinde kalmak zorundadır. Okullarımızda ve okul dışındaki tüm eğitim etkinliklerimiz gibi “Beden Eğitimi ve Spor” faaliyetleri de bu amaçların gerçekleşmesinde birer araçtır.

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri yapılırken her etkinliğin kişiyi Türk Milli Eğitiminin amaçlarına uygun kişi olmasına gittikçe yaklaştıran bir unsur olarak düşünülmesi gerekir. Asıl amaç, kazanmak için, daha iyiye ulaşmak için etkinlik yapmak ya da yarışmak değil, bunlar aracılığıyla amaçlarımıza uygun kişiyi yetiştirmektir. Bütün etkinlikler asıl amaca ulaşmada birer araçtır.

Spor eğitiminin küçük yaşta başladığı gözönüne alındığında en iyi eğitim düzeyine sahip antrenörün, en iyi öğretmenlik formasyonuna (pedagojik formasyona) sahip olması gerektiğini düşünmek en doğru yaklaşım olacaktır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitim programının genel amacı; öğretmen adayını, Temel Eğitim Kurumları beden eğitimi ve spor eğitimi öğretim programını uygulayabilecek biçimde genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi açısından toplumun, alanın ve bireyin gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte yetiştirmektir.

Öğretmen adaylarına,

- 1- Genel Kültür
- 2- Alan Bilgisi
- 3- Öğretmenlik Meslek Bilgisi

yönünden aşağıdaki nitelikleri kazandırır.

2.3.1. Genel Kültür

Genel kültür, okul öncesi, temel eğitim ve orta öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor öğretmenliği yapacak olan yükseköğretim seviyesindeki öğrencilere; ortak bir genel kültür kazandırmak suretiyle kişi ve toplum sorunlarını tanıma, çözüm yolları arama, yurdun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilinci ve niteliklerini kazandırmayı amaçlar.

Bu niteliklere sahip olmak için gördükleri “genel kültür” derslerinden başarılı olan her Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adayı;

- a) Atatürk ilke ve İnkılapları ile Atatürk milliyetçiliğine bağlı olma,
- b) Türk milletinin milli, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseme, koruma ve geliştirme,
- c) Millî, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devletinin gerektirdiği tutum ve davranışlara sahip olma,
- d) Fiziksel, zihinsel ve ruhsal yönden sağlıklı olma,
- e) Kendisi ile barışık, eleştiriye ve öz eleştiriye açık olma,
- f) Okulda ve çevrede tutarlı davranış gösterme,
- g) Dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı gözetmeme,
- h) Türkçe’yi iyi bilme; açık, anlaşılır ve yalın bir biçimde kullanma,
 - ı) Etkili bir iletişim gücüne sahip olma,
 - i) Bilgisayar kullanma becerisine sahip olma,
- j) Doğa, çevre ve tarihi değerlere karşı duyarlı ve bilinçli olma,
- k) Yeterli bir kültür düzeyine sahip olma,
- l) Güvenilir, disiplinli ve önderlik özelliklerine sahip olma,
- m) Kurum içi ve dışındaki kişi ve kuruluşlarla işbirliği yapma, gerektiğinde onlara rehberlik etme,
- o) Yaratıcı, estetik ve mizah duygularına sahip olma,
- p) İletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olma,
- r) Serbest zamanı faydalı olarak kullanma, davranışlarını gösterir.

2.3.2. Alan Bilgisi

Alan Bilgisi, okul öncesi, Temel Eğitim ve ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor öğretmenliği yapacak olan yükseköğretim seviyesindeki öğrencilere; beden eğitimi ve spor bilimlerinin uygulamalı ve teorik alanlarında, fiziksel, zihinsel ruhsal ve sosyal gelişimlerini sağlama ve hayat boyu spor yapma alışkanlığına sahip olma bilinci ve niteliklerini kazandırmayı amaçlar.

Bu nitelikleri kazanmak için gördükleri “alan bilgisi” derslerinden başarılı olan her Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adayı;

- a) İnsan organizmasının yapısı, görevleri, gelişimi ve hareketleri ile ilgili bilgi sahibi olma,
- b) İnsan hareketlerini analiz edebilecek bilgi ve gözlem becerisine sahip olma,
- c) Alanla ilgili sağlık konularında bilgi ve beceriye sahip olma,
- d) Spor branşlarının kural, teknik ve taktikleri ile ilgili bilgi ve becerilere sahip olma,
- e) Alanla ilgili teorik bilgileri uygulamayla hayata geçirme,
- f) Alanla ilgili tesis, araç-gereç ve eğitim teknolojilerini bilme, kullanma ve geliştirme,
- g) Faaliyetleri ve grup çalışmalarını organize etme bilgi ve becerisine sahip olma,
- h) Sporun estetik-dans-ritm yönlerini bilme,
- i) Bir spor dalında üst düzey bilgi ve beceriye sahip olma,
- j) Alanında yapılan inceleme- araştırmaları izleme ve değerlendirme yapma,
- k) Öğrencilere düzenli ve hayat boyu spor yapma alışkanlığının nasıl kazandırılacağını öğretme,
- l) Öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda spora yönlendirme, geliştirme bilgi ve becerisine sahip olma,
- m) Okul spor takımlarını oluşturma, yarışmalara hazırlama ve katılımı konusunda gerekli bilgi ve beceri sahibi olma,
- n) Türk spor örgütlerini tanıma, onlarla ilişki kurma ve sürdürme,
- o) Uluslararası spor örgütleri hakkında bilgi sahibi olma davranışlarını gösterir.

2.3.3. Öğretmenlik Meslek Bilgisi

Öğretmenlik meslek bilgisi, okul öncesi, Temel Eğitim ve ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor öğretmenliği yapacak olan yükseköğretim seviyesindeki öğrencilere; öğrenme ve öğretmeyi temel alan bu işlevlerin oluşmasına yardımcı olacak disiplin ve nitelikleri kazandırmayı amaçlar.

Bu nitelikleri kazanmak için gördükleri “öğretmenlik meslek bilgisi” derslerinden başarılı olan her Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adayı;

- a) Öğretmenliği sevme, benimseme ve alanında çalışmaktan zevk alma,
- b) beden eğitimi ve spor öğretmeninin Türk Eğitim Sistemi içindeki yerini, görev ve sorumluluklarını bilme,
- c) Mesleki mevzuatı (kanun, tüzük, yönetmelik vb.) bilme,
- d) Farklı düzey ve durumlara göre eğitim-öğretim ortamlarını düzenleme,
- e) Grup dinamizmi ve psikolojisi bilgisine sahip olma,
- f) Demokratik bir eğitim ortamı hazırlama,
- g) Çevresiyle işbirliği yapma, imkân ve kaynaklardan yararlanma,
- h) Sınıf yönetimi konusunda gerekli bilgi ve beceriye sahip olma,
- i) Sporda beceri öğreniminin; öğrencilerin fiziksel, sosyal, duyuşsal ve bilişsel özelliklerini geliştirdiğini bilme,
- j) Öğrenci sorunlarına duyarlı olma ve çözümü için çalışma,
- k) Özel eğitim konusunda bilgi ve beceriye sahip olma, bu konuda ihtiyacı olan öğrencilere gerekli rehberliği yapma,
- l) Eğitim programları ve geliştirilmesi hakkında bilgi sahibi olma,
- m) Yıllık, ünite, ders, günlük ve ders dışı planları eğitim-öğretim programlarına uygun olarak hazırlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirme, davranışlarını gösterir.

Bu rogramı alan her aday bir noktayı gözardı etmemelidir. Beden Eğitimi ve Spor Eğitiminin hangi kademesinde görev alırsa alsın bu programı izleyen aday artık bir “Eğitimci” dir. Çünkü görevi, “Beden Eğitimi ve Sporun tanımlarında da açıkladığımız gibi kişide davranış değişikliği gerçekleştirme” olacaktır. Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri öğretmenin adı ne olursa olsun işi “öğretmek” dir. Öğretmek ise, gerçek pedagojik formasyonu almış “öğretmen” in işidir.

3. GEREÇ VE YÖNTEMLER

Bu bölümde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği eğitiminde çağın ölçü ve gereklerine göre bir eğitim programı oluşturmak üzere, tez çerçevesi içinde yapılan çalışmalar özetlenmektedir.

3.1. Program Taraması

Bu çalışmadan amacımız Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği eğitiminde çağın ölçü ve gereklerine göre bir eğitim programı oluşturmaktır. Bu amaçla tüm Türkiye genelinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde uygulanmakta olan eğitim programları incelenmiştir. Bu noktadan hareketle adresleri ÖSYM Sınav kılavuzunda yer alan tüm okul ve birimler tespit edilerek bu birimlerin yöneticilerinden resmi olarak eğitim programları, bu programlarda yer alan derslerin isimleri ve bu derslerin içerikleri istenmiştir.

Yaptığımız araştırmada halen Türkiye genelinde faaliyet gösteren ve beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştiren 21 Yüksek Okul ve 21 Fakültele bağlı Bölüm olmak üzere toplam 42 öğretmenlik bölümü bulunmaktadır. Program taraması çalışmamıza bu okul veya bölümlerden 18 tanesi yanıt vermiş, okullarında yürütülen eğitim-öğretim ders program ve içeriklerini tarafımıza göndermişlerdir. Şekil 3.1.'de Türkiye'de 1998 yılı itibarı ile faaliyette bulunan ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştiren okulların yurt genelindeki dağılımı görülmektedir.

3.2. Anket Çalışması

Çalışmamızın ikinci aşamasında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği mesleğini Kocaeli içinde sürdüren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri arasında bir anket çalışması yapılmış ve bu anketle ortaöğretim kurumlarındaki gereksinimler doğrultusunda Beden

ÖZEL YETENEK SINAV SONUÇLARINA GÖRE ÖĞRENCİ ALAN;
SPOR BİLİMLERİ ve TEKNOLOJİSİ YÜKSEKOKULU, BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR YÜKSEKOKULLARI,
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMLERİ'nin
birinci-ikinci öğretimlerini gösterir harita.

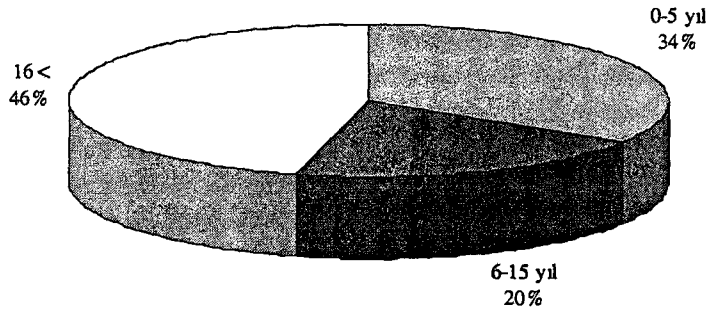

Şekil 3.1. Türkiye’de 1998 yılı itibarı ile faaliyette bulunan Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni yetiştiren okulların yurt genelindeki dağılımı

Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde izlenilmesini düşündükleri ders programı ile ilgili sorular yöneltilmiştir.

Kocaeli ilinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin “Spor Eğitimi” ile ilgili, görüş ve önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Kocaeli ilinde görev yapan toplam 50 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine hazırlanan anket formları gönderilmiş ve kendilerinden bu anketi görüş ve önerileri doğrultusunda doldurmaları istenmiştir. Ankete katılan öğretmenlerden 17 kişi 0-5 yıl arasında meslekte kıdemleri olan, 10 tanesi 5-15 yıl arasında kıdeme sahip ve 23 kişi de meslekte 15 yıllarını tamamlamış öğretmenlerden oluşmaktadır. Şekil 3.2. de ankete katılan öğretmenlerin kıdem dağılımları görülmektedir. Anket genel kültür, temel bilim, teorik ve uygulamalı alan dersleri ile öğretmenlik meslek bilgisi olmak üzere toplam 108 ders adını içermektedir. Her grupta dersler zorunlu ve seçmeli olmak üzere ayrı ayrı belirlenmiş ve bu anket ile öğretmenlerden en çok gereksinimini duydukları ve mesleki açıdan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde okutulması kendilerince en uygun olan derslerin hangileri olduğu sorulmuştur. Örnekleme giren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin görüş ve önerileri meslekteki görev süreleri gözönüne alınarak değerlendirilmiştir.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kıdemlerine göre Dağılımı

Şekil 3.2. Ankete katılan öğretmenlerin kıdem dağılımları

4. BULGULAR

Bu bölümde, üçüncü bölümde özetlenen Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin program taraması ile Kocaeli ilinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine uygulanan anket çalışmasının değerlendirilmesi yapılacaktır.

4.1. Grup Derslerinin Ders Programı İçindeki Dağılımı

Elimize ulaşan programlar üzerinde yapılan incelemede, grup derslerinin dağılımının okuldan okula farklılık gösterdiği gözlenmektedir. Çizelge 4.1'de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde zorunlu ders olarak okutulan derslerin okullara göre dağılımı yüzde olarak verilmektedir.

Çizelge 4.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulan genel kültür derslerinin okullara göre dağılımı

	Bölüm sayısı	Yüzde oran(%)
GEN. KÜLTÜR DERSLERİ		
ATATÜRK İL. İNK. TARİHİ	17	94
TÜRK DİLİ	18	100
YABANCI DİL	18	100
EKONOMİYE GİRİŞ	0	0
FELSEFEYE GİRİŞ	0	0
GRUP DİNAMİĞİ ve LİD	1	6
GÜZEL SANATLAR	11	66
İNSAN HAK. DEMOKRASİ	0	0
PSİKOLOJİYE GİRİŞ	2	11
SOSYOLOJİYE GİRİŞ	1	6
TEMEL BİLİM DERSLERİ		
FİZİK	4	22
MATEMATİK	2	11
KİMYA	1	6
YÖNETİM BİLİMİNE GİRİŞ	0	0

ARAŞTIRMA YÖNT.	17	94
BİLGİSAYAR	5	28
İSTATİSTİK	9	50
ANTROPOLOJİYE GİRİŞ	0	0
BİYOKİMYA	1	6
ÇEVRE BİLİMİ	0	0
TEORİK ALAN DERSLERİ		
ANATOMİ	17	94
FONKSİYONEL ANATOMİ	0	0
ANTRENMAN BİLGİSİ	15	83
BED. EĞT. SPOR BİL. GİR.	15	62
BEDEN EĞ. SPOR TARİHİ	11	78
FİZYOLOJİ	14	94
BİYOMEKANİK	17	67
SPOR SOSYOLOJİSİ	12	50
SPOR KAZ.KOR.REHAB.	9	72
REKREASYON	13	94
İLK YAR.SAĞ.BİL.BES.	17	78
SPOR FİZYOLOJİSİ	14	83
SPORDA YÖN.ve ORG.	15	11
HARAKET BİLGİSİ	2	100
ÖZEL SPOR DALI	18	28
MEZUNİYET ÇALIŞMASI	5	66
RİTİM EĞT.ve MÜZİK	11	94
SPOR PSİKOLOJİSİ	17	6
RESİM	1	44
KİNESİYOLOJİ	8	0
KARŞILAŞTIR. SPOR EĞ.	0	17
ANTROPOMETRİ	3	0
SPOR FELSEF. OLİMPİZİM	0	28
PSİKOMOTOR GELİŞİM	5	67
SPOR TESİS. PLAN. İŞLET.	12	0
SPOR VE TURİZM	0	62
SPORCU BESLENMESİ	11	17
SPORDA BAS.YAY.HAK.İL	3	6
TEMEL HAKEMLİK EĞİT.	1	0
TÜRK SPOR TARİHİ	0	
UYGUL. ALAN DERSLERİ		
ARTİSTİK CİMNASTİK	15	83
ATLETİZM	18	100
BASKETBOL	18	100
RİTMİK CİM./FUTBOL	17	94
HENTBOL	18	100
HALK OYUNLARI	15	83
VOLEYBOL	18	100
EĞİTSEL OYUNLAR	12	67
TEMEL CİMNASTİK	18	100

GÖSTERİ CİMNASTİĞİ	3	17
SEÇ. ÖZEL SPOR DALI	18	100
RİTİM EĞT.ve DANS	11	62
AEROBİK DANS	3	17
ATICILIK	2	11
BADMİNTON	8	44
BİNİCİLİK	1	6
BİSİKLET	3	17
BUZ PATENİ	0	0
ÇİM KAYAGI	0	0
DAĞCILIK	6	33
ESKRİM	0	0
GÜÇ GELİŞTİRME	2	11
HALTER	4	22
İZCİLİK	3	17
JUDO	3	17
KARETE	0	0
KAYA TIRMANIŞI	0	0
KAYAK	5	28
KÜREK	4	22
MASA TENİSİ	10	56
MASAJ	12	67
MODERN DANS	6	33
OKÇULUK	4	22
RAFDİNG	0	0
GÜREŞ	14	78
SU KAYAGI	2	11
SUALTI DALMA	0	0
TEKVANDO	3	17
TENİS	10	56
TRAPLEN ATLAMA	0	0
VÜCUD GELİŞTİRME	0	0
YELKEN	1	6
YÖN BULMA EĞİTİMİ	0	0
YÜZME VE CAN KURTAR.	2	11

ÖĞRET.MES. DERSLERİ

EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ	18	100
EĞİTİM PSİKOLOJİSİ	9	50
GENEL ÖĞ. YÖNTEMLERİ	11	62
EĞİTİMDE ÖLÇ. DEĞER.	18	100
PSİKOLOJİK DANIŞ.REH.	2	11
EĞİTİM YÖNETİMİ	13	72
EĞİTİM SOSYOLOJİSİ	7	38
ÖZEL ÖĞR.YÖNT.	14	78
REH.veDANIŞMANLIK	4	22
SINIF YÖNETİMİ	0	0
İLETİŞİM BECERİLERİ	0	0
EĞİTİM TEKNOLOJİSİ	3	17
EĞİTİM PLANLAMASI	1	6
EĞİTİM FELSEFESİ	0	0

4.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüş ve Önerileri

Bu bölümde çalışmamızın ikinci aşamasında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği mesleğini Kocaeli ili içinde sürdüren öğretmenlere uygulanan anket çalışması değerlendirilmektedir. Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümlerinde izlenen ders programı ile ilgili olarak örnekleme giren Beden Eğitimi Öğretmenlerinin görüş ve önerileri, amaç, ders ismi ve içeriği ile öğrenim süreçleri ve meslekte kıdemleri göz önüne alınarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 4.2. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri genel kültür derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı(%)

GEN. KÜLTÜR DERSLERİ	Öğretmenlerin Kıdemleri			GENEL
	0-5 yıl	6-15 yıl	16<	
ZORUNLU DERSLER				
ATATÜRK İL.İNK.TARİHİ	70	100	78	83
TÜRK DİLİ	53	90	70	71
YABANCI DİL	82	100	91	91
SEÇMELİ DERSLER				
EKONOMİYE GİRİŞ	12	60	26	44
FELSEFEYE GİRİŞ	29	20	39	28
GRUP DİNAMİĞİ ve LİD	59	40	52	37
GÜZEL SANATLAR	24	20	4	12
İNSAN HAK.DEMOKRASİ	48	90	43	54
PSİKOLOJİYE GİRİŞ	88	90	52	67
SOSYOLOJİYE GİRİŞ	65	30	26	27

Çizelge 4.3. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri temel bilim derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı(%)

TEMEL BİLİM DERSLERİ	Öğretmenlerin Kıdemleri			GENEL
	0-5 yıl	6-15 yıl	16<	
FİZİK	41	40	48	43
MATEMATİK	41	50	43	45
KİMYA	24	10	17	17

YÖNETİM BİLİMİNE GİRİŞ	59	70	56	62
ARAŞTIRMA YÖNT.	70	90	43	68
BİLGİSAYAR	59	70	65	51
İSTATİSTİK	35	70	26	44
ANTROPOLOJİYE GİRİŞ	41	6	74	43
BİYOKİMYA	24	100	82	87
ÇEVRE BİLİMİ	24	90	65	73

Çizelge 4.4. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri teorik alan bilgisi derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı(%)

TEORİK ALAN DERSLERİ	Öğretmenlerin Kıdemleri			GENEL
	0-5 yıl	6-15 yıl	16<	
ZORUNLU DERSLER				
ANATOMİ	88	90	82	87
FONKSİYONEL ANATOMİ	82	70	52	68
ANTRENMAN BİLGİSİ	100	80	91	94
BED. EĞT.SPOR BİL.GİR.	88	80	78	82
BEDEN EĞ. SPOR TARİHİ	76	80	70	75
FİZYOLOJİ	76	80	65	74
BİYOMEKANİK	70	70	52	64
SPOR SOSYOLOJİSİ	70	70	78	69
SPOR KAZ.KOR.REHAB.	94	80	65	80
REKREASYON	65	70	29	54
İLK YAR.SAĞ.BİL.BES.	100	80	87	89
SPOR FİZYOLOJİSİ	82	70	57	76
SPORDA YÖN.ve ORG.	88	80	74	80
HARAKET BİLGİSİ	76	70	70	75
ÖZEL SPOR DALI	76	80	48	68
MEZUNİYET ÇALIŞMASI	70	50	26	49
RİTİM EĞT.ve MÜZİK	70	90	82	81
SPOR PSİKOLOJİSİ	88	90	87	88
RESİM	29	20	35	28
SEÇMELİ DERSLER				
KİNESİYOLOJİ	29	20	13	21
KARŞILAŞTIR. SPOR EĞ.	35	40	39	38
ANTROPOMETRİ	41	60	26	42
SPOR FELSEF. OLİMPİZİM	41	70	30	47
PSİKOMOTOR GELİŞİM	59	80	35	58
SPOR TESİS. PLAN. İŞLET.	70	60	61	64
SPOR VE TURİZM	59	70	39	56
SPORCU BESLENMESİ	88	90	87	88
SPORDA BAS.YAY.HAK.İL	29	70	35	45
TEMEL HAKEMLİK EĞİT.	70	60	61	64
TÜRK SPOR TARİHİ	35	50	52	46

Çizelge 4.5. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri uygulamalı alan bilgisi derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı(%)

UYGUL. ALAN DERSLERİ	Öğretmenlerin Kıdemleri			GENEL
	0-5 yıl	6-15 yıl	16<	
ZORUNLU DERSLER				
ARTİSTİK CİMNASTİK	88	80	48	72
ATLETİZM	100	100	95	98
BASKETBOL	100	90	91	93
RİTMİK CİM./FUTBOL	94	100	87	94
HENTBOL	94	80	91	88
HALK OYUNLARI	88	90	87	88
VOLEYBOL	100	90	91	94
EĞİTSEL OYUNLAR	94	90	87	90
TEMEL CİMNASTİK	100	90	91	94
GÖSTERİ CİMNASTİĞİ	59	70	74	68
SEÇ. ÖZEL SPOR DALI	70	100	43	71
SEÇMELİ DERSLER				
RİTİM EĞT.ve DANS	70	90	74	78
AEROBİK DANS	65	60	61	62
ATICILIK	12	30	29	24
BADMİNTON	82	70	52	68
BİNİCİLİK	12	50	9	24
BİSİKLET	35	50	43	43
BUZ PATENİ	35	60	29	41
ÇİM KAYAGI	24	40	9	24
DAĞCILIK	47	60	35	47
ESKRİM	12	50	17	26
GÜÇ GELİŞTİRME	35	50	30	38
HALTER	24	20	26	23
İZCİLİK	35	60	26	40
JUDO	12	0	4	5
KARETE	18	0	4	7
KAYA TIRMANIŞI	29	30	9	23
KAYAK	53	80	52	62
KÜREK	35	60	35	43
MASA TENİSİ	76	90	65	77
MASAJ	82	60	82	75
MODERN DANS	47	80	35	54
OKÇULUK	6	30	13	16
RAFDİNG	24	30	29	28
GÜREŞ	35	20	39	31
SU KAYAGI	29	50	30	36
SUALTI DALMA	53	40	30	41
TEKVANDO	24	0	4	9
TENİS	76	80	57	71
TRAPLEN ATLAMA	29	40	26	32

VÜCUD GELİŞTİRME	29	40	9	26
YELKEN	35	40	43	39
YÖN BULMA EĞİTİMİ	59	60	39	53
YÜZME VE CAN KURTAR.	88	80	87	85

Çizelge 4.6. Ankete Katılan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı içinde okutulmasını istedikleri öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğretmenlerin kıdemine göre dağılımı(%)

ÖĞRET.MES. DERSLERİ	Öğretmenlerin Kıdemleri			GENEL
	0-5 yıl	6-15 yıl	16<	
ZORUNLU DERSLER				
EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ	41	50	57	49
EĞİTİM PSİKOLOJİSİ	59	70	74	68
GENEL ÖĞ. YÖNTEMLERİ	53	70	48	57
EĞİTİMDE ÖLÇ. DEĞER.	59	60	74	64
PSİKOLOJİK DANIŞ.REH.	53	70	52	58
EĞİTİM YÖNETİMİ	41	60	48	50
EĞİTİM SOSYOLOJİSİ	47	70	52	56
ÖZEL ÖĞR.YÖNT.	59	70	43	57
SEÇMELİ DERSLER				
REH.veDANIŞMANLIK	29	60	57	49
SINIF YÖNETİMİ	29	60	43	44
İLETİŞİM BECERİLERİ	35	70	26	44
EĞİTİM TEKNOLOJİSİ	24	40	38	34
EĞİTİM PLANLAMASI	35	60	43	46
EĞİTİM FELSEFESİ	24	60	35	40

Örnekleme giren Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin ders programları ile ilgili görüş ve önerileri genel kültür dersleri için Çizelge 4.1'de verilmektedir. Buna göre, genel kültür dersleri içinde öğretmenlerin en çok okutulmasını istediği dersler Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi ile yabancı dil olduğu görülmektedir. 6-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin tamamı(%100) bu derslerin zorunlu olarak okutulması görüşündedirler. Bu dersleri sırasıyla Türkçe(%71) ve Psikolojiye Giriş(%67) izlemektedir.

Çizelge 4.3’de temel bilim derslerinin öğretmenlerce tercih yüzdesi görülmektedir. Buna göre alan derslerinden biyomekanik, antreman bilgisi ve hareket bilgisinin temelini oluşturan fizik dersinin zorunlu ders programında yer almasını isteyenler, öğretmenlerin yaklaşık yarısını oluşturmaktadır(%43). Aynı şekilde bilimsel araştırma teknikleri dersi matematik bilgisi olmadan zor kavranılacak bir ders olup öğretmenlerin %49’u bu dersin zorunlu olarak okutulmasını önermektedirler. Her üç kıdem grubundaki öğretmenler bu derslerin okutulması yönünde aynı oranda görüş bildirmişlerdir. Bu grup derslerden biyokimya (%87), çevre bilimi(%73) dersleri en çok önerilen dersler olmuşlardır. Çağımıza en çok damgasını vuran bilgisayar dersi ise (%51) ile orta düzeyde bir tercihe ulaşmıştır.

Öğretmenlerin teorik alan bilgisi derslerinde yapmış oldukları tercihler Çizelge 4.4’de verilmektedir. Bu verilere göre zorunlu dersler içinde antrenman bilgisi (%94), İlk yardım(%89), spor psikolojisi(%88) ve anatomi(%87) ilk sıraları paylaşmaktadır. Seçmeli teorik derslerde tercihler sporcu beslenmesi(%88) üzerine odaklanmıştır. Uygulamalı alan bilgisi derslerindeki tercihler Çizelge 4.5’de de görüldüğü gibi atletizm(%98), voleybol(%94), temel cimnastik(%94), basketbol(%93) ve ritmik cimnastik/futbol(%94) dersleri üzerinde olmuştur. Seçmeli uygulamalı derslerde ise yüzme ve can kurtarma(%85), masa tenisi(%77), masaj(%75) ve ritm eğitimi ve dans(%78) en çok tercih edilen dersler olmaktadır. Buna karşın tekvando(%9), karete(%7) ve judo(%5) en az tercih gören alan dersleridir. Bu dersleri kıdemleri 6-10 yıl arasında değişen öğretmenlerin tamamı tercih etmemişlerdir(%0). Bu derslere en çok tercih, görev süreleri beş yılı aşmayan öğretmenlerden gelmiştir(%12-24).

Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilgi en çok kıdemli öğretmenlerden gelmiştir. Çizelge 4.6 öğretmenlerin meslek bilgisi dersleri ile ilgili görüşlerini vermektedir. Buna göre ençok ilgi gören ders %65 ile eğitim psikolojisidir.

5. TARTIŞMA

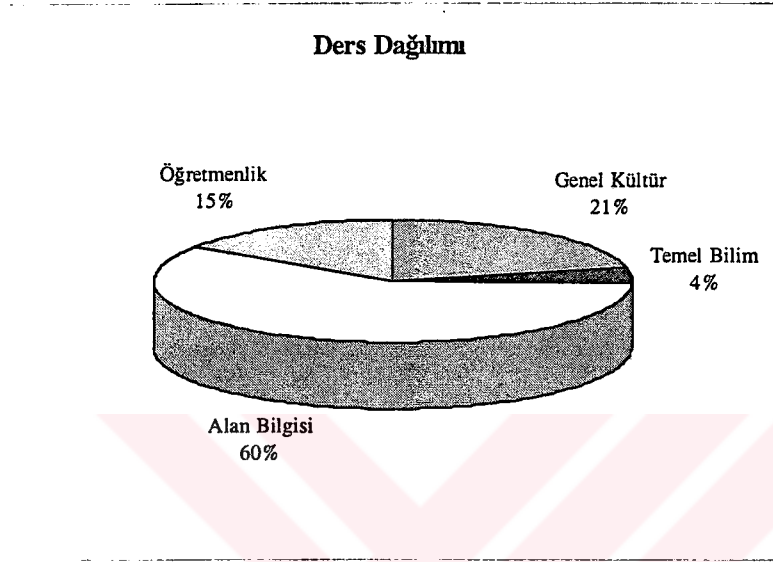
Bu bölümde ikinci bölümdeki bilgiler ile üçüncü ve dördüncü bölümlerde elde edilen verilerin ışığında, Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde okutulması amacıyla oluşturulmaya çalışılan alternatif eğitim program taslağı ile ilgili bilgiler verilmektedir.

5.1. Program Hedefleri

Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü eğitim programı dört yıllık bir üniversite programını içermekte ve mezunları Kocaeli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesinin ilgili programının diplomasına sahip olurlar. Program hedefleri konulurken bu husus temel olarak alınmıştır. Çerçeve program olarak temel bilimler ve kültür dersleri programın ilk iki yılına yayılırken beden eğitimi ve spor alan dersleri ile öğretmenlik formasyon dersleri ulusal hedefler doğrultusunda Bölüm 3'te yapılan ön çalışmalar sonucunda oluşturulmuştur. Ancak bu bölümde program taslağı oluşturulurken Bölüm 2'de genel kültür, alan dersleri ve öğretmenlik meslek dersleri olarak gruplanan dersler, bu taslak programda genel kültür, temel bilimler, alan dersleri ve öğretmenlik formasyon dersleri olmak üzere dört grup altında toplanarak aşağıda verilen kriterler ışığında program oluşturulmuştur.

1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği dört yıllık bir lisans programıdır.
2. Programda “Genel Kültür”, “Temel Bilimler”, “Alan Bilgisi” (teorik ve uygulamalı) ve “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” dersleri yer alır.
3. Programda toplam kredinin yaklaşık %15'i “genel kültür”, %4'ü “Temel Bilimler”, %60'ı “alan bilgisi”, %21'i “öğretmenlik meslek bilgisi” derslerine ayrılır(Şekil 5.1).
4. Seçmeli derslerin dağılımında yukarıda belirtilen oranlar korunur.
5. Öğretmenlik uygulaması dersi 7. ve/veya 8. yarıyıllarda verilir. Bu dersin en az 3 saat teorik ve 4 saat uygulama olmak üzere toplam 5 kredi/saat (3-4-5) verilmesi esastır.
6. Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine seçmeli dersler kapsamında belirtilen derslerden en az 4 kredi/saat zorunlu seçmeli ders alınacaktır.

7. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitim programında, beden eğitimi ve spor öğretmenleri, beden eğitimi ve spor derslerinin yanısıra mesleki eğitimleri kapsamında yer alan dersleri de verebilecek özellikte eğitim alırlar.

Şekil 5.1. Program modelinde yer alan derslerin kredi saatlerine göre dağılımı

5.1.1.Genel Kültür Dersleri

Öğretim programının ilk dört yarıyılı içinde okutulacak dersler belirlenirken aşağıdaki hedefler gözönüne alınmıştır.

- a. Araştırmacı, yapıcı ve üretken bir kişiliğe sahip olabilme.
- b. Kişi ve toplum sorunlarını kavrayabilme.
- c. Atatürk ilke ve inkılapları ile Atatürk milliyetçiliğine uygun davranabilme.
- d. Türk Milletinin milli, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseme, koruma, geliştirme ve bu değerlere uygun yaşayabilme.
- e. Türk milli eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun davranabilme.
- f. Demokratik ve lâik yaşam biçimini benimseyebilme.
- g. Türkçe'yi açık, anlaşılır ve yalın biçimde kullanabilme.
- h. En az bir yabancı dili iletişim kurabilecek düzeyde kullanabilme.

- i. Doğa, çevre ve tarihi değerlere duyarlı olabilme.
- j. Serbest zamanı değerlendirebilme.
- k. Liderlik özelliğine sahip olabilme.
- l. Okul, aile ve sosyal çevre ile işbirliği yapabilme.
- m. Vatandaşlık bilincine sahip olabilme.

Yukarıda belirlenen hedeflere ulaşabilmek için Bölümümüzde uygulanması gereken programda YÖK tarafından çizilen çerçeve yönetmelik ve bu yönetmelik çerçevesinde Üniversitemizce benimsenen program hareket noktamızı oluşturmuştur. Aşağıda isim ve kredi saatleri verilen dersler Bölümümüzde kültür dersleri adı altında okutulmak üzere programa alınmışlardır. Kültür dersleri programı %15'ini kapsar.

Çizelge 5.1. Taslak programda yer alan genel kültür dersleri ve kredi saatleri

Dersin Adı	Kredi Saat
Atatürk İlke ve İnkılapları I	(202)
Atatürk İlke ve İnkılapları II.	(202)
Türk Dili I	(201)
Türk Dili II	(201)
Müzik	(202)
Yabancı Dil I	(404)
Yabancı Dil II	(404)

5.1.2. Temel Bilim Dersleri

Bu derslerde meslek ve alan derslerine temel oluşturacak temel bilim derslerinin verilmesi amaçlanmaktadır. Yüksek Lisans Eğitimi için ön koşul olan LES(lisansüstü Eğitim Sınavları) için programın niteliğine bakılmaksızın bazı temel bilim derslerinin okutulması programın hedefleri içinde yer almıştır. Bu hedefler:

- a) Araştırıcı, çözümlayici ve yaratıcı bir kafa yapısına sahip olabilme.
- b) Bilimsel metotları spor bilimlerinde kullanabilme,
- c) Spor bilimlerinin farklı alanlarında araştırma yapabilecek düzeyde fizik, matematik ve istatistik bilgisine sahip olabilme,
- d) Bilgi çağı teknolojilerinden yararlanabilecek düzeyde bilgi birikimine sahip olabilme,
- e) Teknolojik araç ve gereçleri sportif alanlarda kullanabilme.

Yukarıdaki hedefler doğrultusunda programa alınan dersler ve kredi saatleri aşağıda verilmektedir. Bu derslerin toplam program içindeki dağılımı %5 olarak belirlenmiştir.

Çizelge 5.2. Taslak programda yer alan temel bilim dersleri ve kredi saatleri

Dersin Adı	Kredi Saat
AraştırmaYöntemleri	(202)
Bilgisayar	(313)
Seçmeli Dersler	(-- 6)
İstatistik	(212)
Fizik	(212)
Matematik	(212)

5.1.3. Alan Bilgisi Dersleri

- a. Beden eğitimi ve sporun insan gelişimi açısından önemini açıklayabilme.
- b. Spor branşlarının kural, teknik ve taktiklerini uygulayabilme.
- c. Beden eğitimi ve spor alanı ile ilgili tesis, araç ve gereçleri kullanabilme.
- d. Spor etkinliklerinin yürütülmesinde çevre imkân ve kaynaklardan yararlanabilme.
- e. Beden eğitimi ve sporda sağlıkla ilgili ilkeleri uygulayabilme.
- f. Spor yaralanmalarında ilk yardımı gerçekleştirebilme.
- g. Beden eğitimi ve sporla ilgili sorunların çözümünde rehberlik edebilme.

- h. Ulusal ve uluslararası spor örgütlerinin kuruluş amaçlarını, işlevlerini ve bu kuruluşların hizmetlerinden gerektiğinde yararlanma yollarını kavrayabilme.
- i. Beden eğitimi ve sporda bilimsel araştırma yapabilme.
- j. Beden eğitimi ve sporda ilgili yenilik ve gelişmeleri uygulayabilme.
- k. Düzenli ve sürekli spor yapma bilincini kazanabilme.
- l. Hareketi biyolojik, mekanik ve psikolojik yönleriyle değerlendirebilme.
- m. Bir spor dalında üst düzey bilgiye sahip olabilme.
- n. Bir spor dalında üst düzey bilgiyi uygulayabilme.
- o. Sporun estetik, dans ve ritm yönlerini uygulayabilme.
- p. Beden eğitimi ve sporda ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanabilme.
- r. Ders dışı etkinlikleri düzenleyebilme.
- s. Günlük, haftalık, aylık ve yıllık antrenman planları hazırlayabilme.
- t. Günlük, haftalık, aylık ve yıllık antrenman planlarını uygulayabilme.
- u. Günlük, haftalık, aylık ve yıllık antrenman planlarını değerlendirebilme.

Çizelge 5.3. Taslak programda yer alan alan bilgisi dersleri ve kredi saatleri

Dersin Adı	Kredi Saat
Zorunlu Dersler(Teorik)	
Anatomi	(202)
Antrenman Bilgisi	(202)
Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş	(202)
Beden Eğitimi ve Sporda Yönetim ve Organizasyon	(202)
Beden Eğitimi ve Spor Tarihi	(202)
Fizyoloji	(202)
Biyomekanik	(212)
Spor Sosyolojisi	(202)
Serbest Zaman Eğitimi ve Liderlik	(202)
İlk Yardım, Sağlık Bilgisi ve Beslenme	(223)
Spor Fizyolojisi	(202)

Hareket Bilgisi	(202)
Spor Psikolojisi	(202)
Seçmeli Dersler	(--14)
Seçmeli Dersler(Teorik)	
Spor Felsefesi ve Olimpizm	(202)
Spor Tesisleri Planlaması ve İşletmeciliği	(202)
Spor ve Turizm	(202)
Sporcu Beslenmesi	(202)
Antropometri	(202)
Sporda basın yayın ve hakla ilişkiler	(202)

5.1.4. Uygulamalı Alan Bilgisi Dersleri

Çizelge 5.4. Taslak programda yer alan uygulamalı alan bilgisi dersleri ve kredi saatleri

Dersin Adı	Kredi Saat
Zorunlu Dersler(Uygulamalı)	
Artistik Cimnastik	(212)
Atletizm I	(212)
Atletizm II	(212)
Basketbol I	(122)
Basketbol II	(212)
Ritmik Cimnastik(*)/Futbol(**) I	(212)
Ritmik Cimnastik(*)/Futbol(**) II	(212)
Hentbol-I	(212)
Hentbol-II	(212)
Voleybol I	(212)
Voleybol II	(212)

Eğitsel Oyunlar	(111)
Temel Cimnastik I	(111)
Temel Cimnastik II	(212)
Seçmeli Özel Spor Dalı I	(244)
Seçmeli Özel Spor Dalı II	(244)
Seçmeli Dersler	(-- 4)

(*) Bayanlar tarafından seçilecektir.

(**) Erkekler tarafından seçilecektir.

Seçmeli Dersler (Uygulamalı)

Bedminton	(212)
Güç Geliştirme	(212)
Modern Dans	(212)
Güreş	(212)
Tenis	(212)
Yüzme (İleri düzeyde) ve Cankurtarma	(212)
Su Kayağı	(212)
Can Kurtarma	(212)
Kürek	(122)
Kayak	(122)

5.1.5. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri

- Öğrencilerin zihinsel, fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik gelişmelerini kavrayabilme.
- Öğrencilerin spora ilişkin ilgi ve yeteneklerini belirleyebilme.
- Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda spora yönlendirebilme.
- Beden eğitimi ve sporda öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda becerilerini geliştirecek uygun ortamlar hazırlayabilme.
- Beden eğitimi ve spor uygulamalarında özel eğitim gerektiren öğrencilere rehberlik edebilme.
- Özel eğitim gerektiren öğrencilere uygun öğrenme-öğretme ortamları düzenleyebilme.

- g. Beden eğitimi ve spor derslerinin öğretiminde uygun yöntem ve teknikleri kullanabilme.
- h. Mizah, oyun ve yaratıcı dramayı beden eğitimi ve spor etkinliklerinde uygulayabilme.
- i. Beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin yıllık, ünite ve ders planlarını hazırlayabilme.
- j. Beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin yıllık, ünite ve ders planlarını uygulayabilme.
- k. Beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin yıllık, ünite ve ders planlarını değerlendirebilme.
- l. Bireysel ve grup halinde çalışma ve başkalarıyla işbölümü yapabilme.
- m. Meslekî mevzuatı uygulayabilme.
- n. Sınıf yönetimi ve organizasyonunu gerçekleştirebilme.
- o. Öğretmenlik mesleğini benimseyebilme.

Çizelge 5.5. Taslak programda yer alan genel öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve kredi saatleri

Dersin Adı	Kredi Saat
Eğitim Bilimine giriş	(303)
Eğitim Psikolojisi	(303)
Genel Öğretim ve Yöntemleri	(303)
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	(303)
Psikolojik danışma ve Rehberlik	(202)
Eğitim Yönetimi	(202)
Eğitim Sosyolojisi	(202)
Özel Öğretim Yöntemleri ve Uygulama	(345)

5.2. Program Modeli

Bu bölümde elde edilen verilerin ışığında oluşturulan program modeli sunulmaktadır. Bu modelde yer alan dersler, Bölüm 3'te sunulan anket çalışması ve

program taramaları sonuçları gözönüne alınarak, milli eğitimin ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği eğitiminin hedefleri doğrultusunda hazırlanmıştır.

Çizelge 5.6. Program Modelinde yer alan genel dersler ve kredi saatleri

<u>1. YARIYIL</u>	
	<u>TUK</u>
BES 111 Beden Eğ.ve Spor Bil.Giriş	202
BES 113 Temel Cimnastik I	111
BES 115 Atletizm I	212
BES 117 Voleybol I	212
FİZ 101 Fizik I	212
MAT 101 Matematik	212
EGB101 Eğitime Giriş	303
AİB 101 Atatürk İlk.ve İnk.Tar. I	202
TDB 101 Türk Dili I	201
YDB 191 Yabancı Dil A1	404
TOPLAM	21

<u>2. YARIYIL</u>	
BES 112 Temel Cimnastik II	212
BES 114 Atletizm II	212
BES 116 Voleybol II	212
FİZ 102 Fizik II	212
MAT 102 İstatistik	212
EGB 102 Eğitim Sosyolojisi	202
AİB 102 Atatürk İlk. ve İnk. Tarihi II	202
TDB 102 Türk Dili II	201
MZB 102 Ritim Eğitimi ve Müzik	212
YDB 192 Yabancı Dil A2	404
TOPLAM	21

<u>3. YARIYIL</u>	
BES 211 Hentbol I	212
BES 213 Halk oyunları I	212
BES 215 Ritmik Cim./Futbol I	212
BES 217 Basketbol I	212

EGB 201	Eğitim Psikolojisi	303
TIP 201	Genel Fizyoloji	202
TIP 205	Anatomi	202
TIP 203	İlk Yardım, Sağlık Bil.ve Bes.	223
YDB 291	Yabancı Dil B1	<u>404</u>
TOPLAM		22

<u>4. YARIYIL</u>		
BES 212	Hentbol II	212
BES 214	Halk Oyunları II	111
BES 216	Ritmik Cim./Futbol II	212
BES 218	Basketbol II	212
EGB 202	Genel Öğretim Yöntemleri	303
TIP 202	Egzersiz Fizyolojisi	202
TIP 204	Fonksiyonel Anatomi	202
RSB 202	Resim	111
YDB 292	Yabancı Dil B2	<u>404</u>
TOPLAM		19

<u>5. YARIYIL</u>		
BES 311	Antrenman Bilgisi I	202
BES 313	Spor Psikolojisi	202
BES 317	Artistik Cimnastik	212
BES 319	Seçmeli teorik ders I	202
BES 391	Seçmeli uygulamalı ders I	212
TIP 301	Hareket Bilgisi	202
BES 315	Bilgisayar	313
EGB 301	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	<u>303</u>
TOPLAM		18

<u>6.YARIYIL</u>		
BES 312	Antrenman Bilgisi II	202
BES 314	Biyomekanik	212
BES 316	Spor Sosyolojisi	202
BES 318	Eğitsel Oyunlar	111
BES 392	Seçmeli teorik ders II	202
BES 394	Seçmeli Uygulamalı Ders II	212
BES 396	Gösteri Cimnastiğı	212
EGB 302	Psikolojik Danış ve Rehberlik	202
BES 398	Spor Yönetim ve Org.	<u>202</u>
TOPLAM		17

7.YARIYIL

BES 411 Serbest Zaman Eğitimi ve Liderlik	202
BES 413 Özel Spor Dalı I	244
BES 419 Masaj	212
BES 417 Seçmeli Uyg.Ders III	212
BES 415 Seçmeli Teorik Ders III	202
BES 491 Bilimsel Araştırma Yöntemleri	202
EGB 401 Eğitim Yönetimi	<u>202</u>
TOPLAM	16

8.YARIYIL

BES 412 Özel Spor Dalı II	244
BES 414 Seçmeli Teorik Ders IV	202
BES 418 Öğretmenlik Uygulaması	212
BES 416 Seçmeli Uyg.Ders IV	212
EGB 402 Özel Öğr.Yönt.v Uyg.	<u>345</u>
TOPLAM	15

5.3. Ders İçerikleri

Bu bölümde çalışmamızda yer alan zorunlu ve seçmeli olarak sınıflandırılan tüm derslerin içerik özetleri sunulmaktadır. Bu ders içerikleri programın haftadaki saat süresi, uygulama veya teorik saat sayısına bağlı olarak çeşitlendirilebilir. Burada yer verilen konular yalnızca ana başlıkları içermektedir.

5.3.1. Genel Kültür Dersleri

AİB 101 Atatürk İke ve İnkılapları Tarihi I: Dünya savaşı öncesi ve sonrası gelişmeler, işgaller ve bunlara karşı geliştirilen Milli Kuvvet Hareketi, İlk Mukavemet, Milli Birlik, T.B.M.M.'nin açılışı, Doğu ve Batı cephelerinde savaşlar, Büyük Taarruz, Lozan Antlaşması, Cumhuriyetin kurulması, Halifeliğin ve saltanatın kaldırılması ile İlk Anayasa ve İnkılaplar.

AİB 102 Atatürk ilke ve İnkılapları Tarihi II: Atatürk ilkeleri ve uygulanması, II. Dünya Savaşı ve sonrası gelişmeler, Batı ile olan ilişkiler ve günümüze kadar siyasal, ekonomik ve sosyal gelişmeler.

TDB 101 Türk Dili I: Okuma ve dinleme becerisi, okuduğunu ve dinlediğini anlama ve geliştirme, değişik amaçla okuma ve dinleme, bilgi edinme, eleştirel okuma, not alma, özetleme, gözden geçirme, tarama, taslak çıkarma, kütüphane ve değişik medya kaynaklarını kullanma.

TDB 102 Türk Dili II: Konuşma-Yazma becerisi ve geliştirici etkinlikler, planlama, düzenleme, yaratıcı yazı yazma, düz anlatım, betimleme, tanımlama, tartışma, çeşitli türde mektup ve rapor yazma.

YDB 191 Yabancı Dil A1: Basit resimlerden anlam çıkarma, görülen, yaşanan ve izlenen bir olayı basit cümlelerle anlatma.

YDB 192 Yabancı Dil A2: Basit deyimleri kullanma, bir masalı, hikayeyi açıklama ve özet yapma, noktalama işaretlerini tanıma ve kullanma.

YDB 291 Yabancı Dil B1: Cümleyi öğelerine ayırma, tekil ve çoğul isimler, sıfat ve çeşitleri, şahıs ve ilgi zamirleri, yardımcı fiiller.

YDB 292 Yabancı Dil B2 : Seviyeye uygun metinler üzerinde okuma çalışmaları yapma, yazılı-sözlü anlatım, dilbilgisi-imla egzersizleri, kelime dağarcığını geliştirme, bağ, edat, zarf cinsinden kelimeleri cümle içinde kullanma, fiillerde zaman kullanımı, basit aritmetik işlem ve kavramları, mektup yazma, doğal ve toplumsal bir olayı anlatma.

MZB 102 Ritim Eğitimi ve Müzik : Ritim duygusu, ritim hareket uyumu, müzik ile serbest hareketler çıkarılması, marşların öğrenilmesi, İstiklal Marşı'nı ölçülü söylemeyi öğrenme.

5.3.2. Temel Bilim Dersleri

BES 491 Bilimsel Araştırma Teknikleri : Bilim ve araştırma kavramları, amaçları ve özellikleri, başlıca araştırma türleri, yöntem ve modelleri, araştırmada problem, yöntem, bulgu ve yorum, sonuç ve önerilerin ortaya konulmasında izlenecek yollar, bilgi edinme

yolları, uygun istatistiklerin seçimi ve uygulanması, araştırma önerisi ve rapor hazırlama teknikleri.

BES 315 Bilgisayar : Temel klavye becerileri, kelime işlem (word processing), grafik, elektronik tablo (spreadsheets), veri tabanı (data base) programlarıyla çalışma, basit programlama uygulamaları, eğitim yazılımları (software) ve sınıfta bilgisayarla çalışma.

MAT 102 İstatistik: Tanımı, kapsamı, veriler ve düzenlenmesi, merkezi eğilim ve yayılma ölçüleri, korelasyon, olasılık, normal dağılım eğrisi, standard puanlar, örnekleme kuramı, hipotez testleri, spor alanından örneklerle istatistik hesaplamalar ve bilgisayarla uygulama.

FİZ 101 Fizik I: Vektörel büyüklükler, denge, kütle merkezi ve doğrusal hareketler.

FİZ 102 Fizik II: Newton yasaları, kuvvet, hareket çeşitleri, iş-enerji teoremi, momentum ve korunumu ve temel fiziksel büyüklükler.

MAT 101 Matematik: Matematik doğası ve yapısı, kümeler ve aralıklar, sayılar, sayı sistemleri, koordinat sistemi, sayılarda işlemler, fonksiyonlar, temel geometri kavramları ve formülleri.

5.3.3. Teorik Alan Bilgisi Dersleri

TIP 205 Anatomi: İnsan anatomisinin temel prensiplerinin anlatılması, insan vücudu ile ilgili yapısal bilgi, çalışma ve onarım mekanizmaları (deri, solunum, dolaşım, sindirim, boşaltım sistemleri) ve yenilenme mekanizmaları.

BES 311 Antrenman Bilgisi I : Antrenman bilimi ve gelişimi. Antrenmanın temel kavramı, Antrenmanın organizmaya etkisi,. Temel Motorik özellikler. Kuvvet, Sürat, Dayanıklılık antrenmanları, yüklenme ilkeleri ve sürantrenman.

BES 312 Antrenman Bilgisi II: Antrenmanın planlanması, teknik, taktik, alıştırılmalar. Sporda yetenek seçimi, ısınma, sporda gözlem ve değerlendirme, sporda testler, Beslenme, Doping ve Antrenör psikolojisi.

BES 111 Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş: Beden eğitimi ve spor ile ilgili fizyolojik, felsefi, sosyolojik ve hareket temel bilgileri.

BES 398 Spor Yönetimi ve Organizasyon: Spor yönetiminin tanımı, amacı, denetim şekli ve kuralları, Türkiye’de spor yönetimi, spor yöneticiliği, spor tesisleri, spor organizasyonları, dünyada ve Türkiye’de önemli spor organizasyonları,

TIP 201 Genel Fizyoloji : İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku, organlar, ve sistemlerinin fonksiyonları.

TIP 301 Hareket Bilgisi : Hareketin oluşumundaki tüm biyolojik ve psikolojik süreçler, merkezi sinir sisteminin hareket üzerindeki fonksiyonu, hareketin dıştan görünen yapısal evresi ve kalitesi.

BES 316 Spor Sosyolojisi: Bir sosyal kurum olan spor, oyun yönelimleri, temel ilgileri, diğer sosyal kurumlarla ortak noktaları ve yapısal ilişkileri, spor sosyolojisinin yöntemleri.

BES 411 Serbest Zaman Eğitimi ve Liderlik: Boş zamanlarını değerlendirme yöntemleri, liderlik yeteneğinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi.

TIP 203 İlk Yardım Sağlık Bilgisi Beslenme: Sağlığın genel kavramları, genel sistemik hastalıklar hakkında genel bilgiler. Spor sakatlanmaları, kas yaralanmaları, eklem sakatlanmaları, kemik sakatlanmaları, yumuşak doku yaralanmaları, vücudun bölgesel (baş, boyun, omurga, göğüs, karın) yaralanmaları. Beslenmenin tanımları, önemi, Besin öğeleri, kalori değerleri, sağlık açısından etkileri.

TIP 202 Egzersiz Fizyolojisi: Vücutta ana sistemlerin mekanizmalarının ve fonksiyonlarının anlaşılması, dolaşım sistemi, boşaltım sistemi, sindirim sistemi, metabolizma ve çalışması (yorgunluk ve doping).

BES 415 Beden Eğitimi ve Spor Tarihi: Beden eğitimi ve spor tarihinin anlam ve önemi, Dünyada ve türklerde beden eğitimi ve gelişimi, spor tarihi araştırmaları, spor tarihinin kaynakları.

BES 314 Biyomekanik : Temel hareket kanunları, spor tekniklerinin analizi ile hareket kanunlarının kavratılması.

Spor Felsefesi ve Olimpizm: Felsefe ve spor kavramları, felsefenin doğuşu, gelişimi ve çağdaş felsefe akımlarının sporla ilişkileri, sporda performansın felsefi açıdan incelenmesi, sporda estetik, etik, hareket ve oyun felsefesi, olimpizm ve Pierre de Coubertin, modern olimpiyat oyunları

Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor: Engellilerin sınıflandırılması, engelliler için spor branşları ve malzeme seçimi, engellilerin sportif aktivitelerle sosyalleştirilmesi.

BES 313 Spor Psikolojisi : Spor psikolojisinin tanımı, tarihçesi, esasları ve uygulamada temel ilkeler. Sporda heyecan, ustalaşma ve performansla ilgili temel prensiplerin ve psikolojik faktörlerin analizi, bu konuyla ilgili bağımsız projeler ve literatürlerin takibi.

Spor Tesisleri Planlaması ve İşletmeciliği : Beden Eğitimi ve spor tesislerinin tanımı, temel kavramları, tasarımı ile ilgili koordinasyonun sağlanması, verimli ve etkin kullanımı, işletilmesi ve geliştirilmesine ilişkin temel bilgiler.

TIP 204 Fonksiyonel Anatomi: İnsan vücudu ve hareket sistemleri ile ilgili temel bilgiler, vücudun büyüme ve gelişimini etkileyen faktörler, kontrol ve uyum sistemleri (sinir sistemi).

Sporcu Beslenmesi: Temel beslenme ilkeleri, karbonhidratlar, yağlar, proteinler, mineraller, vitaminler ve suyun organizmadaki görevleri, fiziksel performansa etkileri, yarış öncesi, arası ve sonrası beslenme ilkeleri, yaş, cinsiyet ve hastalık durumlarına göre beslenme, sporda ağırlık kontrolü.

Sporda Basın Yayın ve Halkla İlişkiler: Basın-yayın ve halkla ilişkiler hakkında genel bilgiler, önemi, halkla iletişim araçlarının-yöntemlerin kullanımı ve spor olgusuyla bağlantısı, Türkiye’de spor yayıncılığı, yazarlığı ve medya.

5.3.4. Uygulamalı Alan Bilgisi Dersleri

BES 317 Artistik Cimnastik : Yer cimnastiği ve aletlerde tekniklerin basamaklamalarıyla öğretimi, seri hazırlama, yardım şekilleri, antrenman prensipleri, Yer cimnastiği bayanlarda; (denge, asimetrik paralel, atlama beygiri) erkeklerde; (paralel, kulplu beygir) aletlerinde gösterilecek hareketlerin basamaklamalarıyla öğretimi, yardım şekilleri.

BES 115 Atletizm I: Koşu tekniklerinin verilmesi (kısa, orta, uzun mesafe), çıkış çeşitleri; alçak ve yüksek çıkış teknikleri, kısa mesafe koşularından 100 m. ve 400 m. gülle atma teknikleri.

BES 114 Atletizm II : Atlamalardan; Uzun atlama engelli koşulardan; 100m. ve 110m. orta mesafe koşularından; 800m. ve 1500m. bayrak koşularından; 100m. ve 4x400m.

Atmalardan; cirit, çekiç ve disk atma, atlamalardan; yüksek atlama, sırtla yüksek atlama ve 3 adım uzun atlama, uzun mesafe koşularından; 3000m. ve 5000m. yürüyüş ve çoklu yarışlar.

BES 217 Basketbol I: Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, top sürme, şut, ribaunt, aldatmalar, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, hızlı hücum, oyun sistemleri ve kurallar.

BES 218 Basketbol II: Tam saha örme, 1x1 hücum, 2x2, 3x3 hücum ve savunma genel kuralları. Bloklar (önden, yandan, arkadan çapraz geçişler ve adamını takip dalmalar) Takım savunma ve hücum sistemleri.

BES 215 Futbol I : Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, top kontrolü, top sürme, aldatmalar, şut, kalecilik, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, oyun sistemleri ve kurallar.

BES 216 Futbol II: Futbolla ilgili taktik ve sistemlerin anlatılması. Oyuncuların görev yerlerine göre tanımlanmaları. Futbola özgü bilgi ve becerileri oluşturan alanlar ile bu alanların uygulamaya aktarılması.

BES 211 Hentbol I: Hentbolun tanımı, tarihçesi, temel duruş, top tutma, paslar, temel pas, dayanma adımları, temel pas, blok pas, ense pas, arkadan pas, alttan pas, kale atışları, alçak temel atış, yüksek temel atış, kalça seviyesinde atış, sıçrayarak atış, kanat atışları, muz atışı, yana bükülü atış, düşerek atış ve top sürme.

BES 212 Hentbol II: Top sürme, 2'li, 3'lü örnekler aldatmalar, tip, rivörs, kol çekme, savunma, ferdi savunma, savunma sistemleri; 3-2-1, 5-1, 4-2, 6-0.

BES 117 Voleybol I : Voleybolun tanımı, tarihçesi, temel duruşlar, yüksek temel duruş, orta temel duruş, alçak temel duruş, Parmak pas, manşet pas, servisler, üstten ve alttan servisler.

BES 116 Voleybol II: Düşmeler, öne planjon, yana planjon, arkaya planjon, smaç, blok, oyun sistemleri, 3x3, 4x2, 5x1 ve oyun.

BES 318 Eğitsel Oyunlar : Genel bilgi, sınıf içi ve sınıf dışı eğlendirici, eğitici ve sportif etkinliklere hazırlayıcı eğitsel oyunlar.

BES 113 Temel Cimnastik I : Isınma, stretching, yürüyüşler, temel duruşlar, taklalar, amut takla, eşli çalışmalar, köprü, makas sıçrama, planör basamaklamalarla öğretilmesi, basit seri hazırlama.

BES 112 Temel Cimnastik II: Makas amudu, çember, sağlık topu ile çalışma, stretching, aerobik çalışma, cimnastik parmaklığında çalışma, cimnastik barında çalışma, cimnastik sırasında çalışma, seri hazırlığı

BES 215 Ritmik Cimnastik I: (Kızlar için) Tanım, tarihçe, serbest ve aletli (ip, çember, top, lobut, kordela vb.) hareketler ve yarışma kuralları.

BES 216 Ritmik Cimnastik II : Alet teknikleri, vücut hareketleri tekniği, zorluk derecelerine göre hareketlerin öğretimi, seri hazırlığı. Ritim çalışması, vücut hazırlığı, bale çalışması, yürüyüşler, koşular, sıçramalar, dönüş ve dengeler, bağlantı elementleri, seri hazırlama.

BES Güreş:(Erkekler için) Tanımı, tarihi gelişimi, serbest ve grekoromen stillerde temel duruş, tutuş, teknik, taktik ve kurallar.

BES 413 Özel Spor Dalı I: Spor bilimlerinin kuramsal temellerine dayalı branşlara özgü üst düzey bilgi ve beceriler.

BES 412 Özel Spor Dalı II: Branşlara özgü üst düzey bilgi ve becerilerin uygulanması.

Bedminton: Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler, kurallar.

RBS 202 Resim: Çubuk adam çizme, resimlerle hareketleri ifade edebilme.

BES 213 Halk Oyunları I: Ritim duygusunun geliştirilmesi, Türkiye'nin farklı bölgelerinden halk oyunlarının öğretilmesi.

BES 214 Halk Oyunları II: Çeşitli yörelerden oyunlar gösterilerek öğretilcektir.

Kayak: Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler, kurallar.

Kürek: Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler, kurallar.

BES 419 Masaj: Tanımı, tarihi gelişimi, önemi, kullanılan malzemeler, masaj çeşitleri, genel ilkeleri, manipülasyonlar ve uygulamaları.

Tenis: Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler, kurallar.

BES 396 Gösteri Cimnastiği: Tablo hazırlama, 4 ve 8 sayılı tempolu ve temposuz hareketler, eşli hareketler. Sahaya giriş ve çıkışlar.

Yüzme ve Cankurtarma: Serbest-sırtüstü-kurbağalama-kelebek farklı mesafeleri yüzme, dönüşler, atlayışlar ile suda ve karada boğulma tehlikesi ile karşı karşıya olan yüzücüye yapılacak müdahale ve ilk yardım teknikleri.

5.3.5. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri

EGB 101 Eğitime Giriş: Eğitim planı, eğitimin tanımı, eğitimin değeri, eğitim bilimleri, eğitimde araştırma, eğitimin toplumsal temelleri, toplum ve eğitim, toplumun eğitime etkisi, toplumsal değişme ve eğitim.

EGB 201 Eğitim Psikolojisi: Eğitimcilerin formasyon kazanımları, eğitimde (öğretmen-öğrenci ilişkileri)toplum, aile-okul işbirliğinde iletişim kurulması, gelişim çağı ve özelliklerinin getirdiği problemler.

Öğrenme Psikolojisi: Kavram ve ilkeler, öğrenme kuram ve yaklaşımları, bireysel ve grup öğretimi açısından öğrenmenin temel ilkeleri.

EGB 202 Genel Öğretim Yöntemleri : Öğretim kavram, ilke ve modelleri, öğretimi etkileyen etmenler, öğretim hizmetinin niteliği, dersin planlanması, beden eğitimi ve sporda öğretme-öğrenme strateji, yöntem ve tekniklerinin uygulanması, etkili iletişim kurma, öğretme-öğrenme sürecinin yönetimi.

EGB 301 Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme : Eğitimde ölçme ve değerlendirme, ölçme ve değerlendirmenin temel kavramları, ölçme aracının nitelikleri (geçerlilik, kullanılabilirlik) testler ve testlerin sınıflandırılması, yazılı yoklamalar, sözlü sınavlar, kısa cevaplı testler, doğru yanlış testleri, çoktan seçmeli testler, ölçme sonuçları üzerinde istatistiksel işlemler, değerlendirme ve not verme.

EGB 401 Eğitim Yönetimi : Yönetimin tanımı, temel kavramları, kuram ve işlevleri, okulların örgütsel yapısı, sosyal sistem olarak okul ve çevre, okul örgütlerine karar verme, liderlik, güdüleme, iletişim ve denetim, okullardaki bürokratik ve mesleki işlemler, eğitim personelinin görev ve sorumlulukları.

EGB 302 Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik : Tanımı, kapsamı, önemi, tarihçesi, kuram ve işlevleri, ilkeler, teknikler, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri, danışman, öğretmen ve yöneticilerin rolleri, uygulamalar.

BES 418 Öğretmenlik Uygulaması: Öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden almış oldukları teorik bilgileri uygulamaya koymak ve öğrencilere alanlarında pratik beceri kazandırmaktır.

EGB 402 Özel Öğretim Yöntemleri ve Uygulama: Çağdaş öğretim anlayışı ve ilkeleri, etkili öğretmenin özellikleri, öğretmen değerlendirme (yaklaşımlar, Öğretmenin kendi

değerlendirmesi) geleneksel öğretim yöntemleri, sınıf çevresi (sınıf atmosferi) bir ders nasıl işlenir.

EGB 102 Eğitim Sosyolojisi: Bilim ve toplumbilim, toplumbilimin bilimselliği, toplumsal bilimler ve toplumbilim, toplumbilimin dalları, birey ve toplum, toplumsal gruplar, toplum, toplumsal yapı, katlaşma değişme.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Türkiye'deki İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında görev yapmak üzere Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni yetiştiren Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü ders programlarının ülke genelinde bir standardizasyona bağlanması ve eğitimde birliğin sağlanması amacıyla eğitimde amaç gözönüne alınarak bir alternatif program modeli hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, başlangıcından bu yana Beden Eğitimi ve bu alanda branş öğretmeni yetiştirme çalışmaları incelenmiş, şu anda halen bu alanda faaliyet gösteren ve öğretmen yetiştiren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin programları ve ders içerikleri taranmış ve ayrıca, geliştirilen bu anketle, farklı kademlerdeki Beden Eğitimi Öğretmenlerine, ders programlarının nasıl olması gerektiği konusunda görüşleri ve önerileri sorulmuştur. Böylece, Beden Eğitimi Öğretmenlerince uygulanan eğitim faaliyetlerinin hangi amaçlarla, nasıl ve ne kadar etkinlikle uygulanıp uygulanmadığı hakkında bilgi edinilmeye çalışılmıştır.

Bu amaç doğrultusunda, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunu yetiştiren Eğitim Enstitüleri ve Gençlik ve Spor Akademileri amaçları, öğretim programları, mezun sayıları ve fonksiyonları açısından analiz edilmiştir. Bugünkü Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştiren Beden Eğitim ve Spor Bölümleri de öğrenim programları, mezunları ve fonksiyonları açısından incelenmiştir.

Beden Eğitimi Öğretmenliği eğitimi ile ilgili çalışma gerektiren sebepler, pek çok çeşitlilik göstermektedir. Sosyal, ekonomik, teknolojik ve sportif gelişme ve değişmelerin çok hızlı olduğu çağımızda, insanların yalnızca yıllar öncesinde hizmet öncesi eğitimle kazandıkları yeterliliklerle başarılı olmaları güç olmaktadır. Ayrıca eğitim sistemindeki gelişmeler, teknolojik yenilikler kadar hızlı olmadığından, eğitim ile kazandırılan bilgi, beceri ve alışkanlıklar ile ihtiyaçlar arasındaki fark gün geçtikçe artmaktadır. Bu nedenle yeni hedefler doğrultusunda yeni programların yapılması kaçınılmazdır. Hizmet öncesinde yani eğitim kurumunda kişiye verilen bilgi ve becerilerin, yapılan hizmetle ne kadar ilişkisi olursa olsun yine de görevin doğrudan doğruya yerine getirilmesinde yeterli olduğu söylenemez. Bir çok meslek dalının aksine, hizmet öncesi eğitimleri ile hizmetinin gereklerini yerine getirmede büyük bir yakınlık bulunan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin,

yine de öğretmenlik statüsünü ya da görevin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazanmalarında büyük sıkıntılar doğmaktadır. Çünkü:

1. Eğitim veren kuruluşların, eğitim-öğretim programları çağın gerekleri ve amaçlar doğrultusunda yetersiz kalmıştır.
2. Bu alandaki eğitim, üniversite eğitimi çerçevesine bilimsel gelişimini tamamlayamamış ve bu alanda evrensel ölçülere ulaşamamıştır.

Beden Eğitimi Öğretimini yeniden yapılanmaya gitmesini gerektirecek temel sebepler arasında olan değişme ve gelişmelerin hızlı ve devamlı olduğu alanlar da şu şekilde sıralanarak incelenmiştir.

1. Bilim ve teknolojiye de değişme ve gelişmeler,
2. Beden Eğitimi ve spor alanında meydana gelen değişme ve gelişmeler,
3. Ders dışı etkinliklerin öğrencinin yaşamında önem kazanması,
4. Eğitimdeki değişme ve gelişmeler.

Eğitimin amaçları, örgün eğitim faaliyetlerinin dayanağıdır. Eğitim amaçlarının kaynağı, bilimsel olgulara ve araştırmalara dayalı bir eğitim felsefesidir. Bu nedenle oluşturulacak program iyi düşünülmeli ve bu program toplum şartlarına uygun ve ihtiyaçlarını karşılayacak yönde olmalı, demokratik ideallere uymalı, istenilen hedefi yakalayabilmeli ve gerçekleştirilecek nitelikte olmalıdır. Amaçlar, Milli Eğitimin, okulun, dersin ve konunun amaçları olarak hiyerarşik bir sıra halinde ele alınmalıdır.

Bölüm 2.de sunulan eğitimin amaçları doğrultusunda, bölüm 3.te anlatılan ve Beden Eğitimi yetiştiren okulların programlarının incelendiği program taraması ile ve ayrıca 50 dolayında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine uygulanan anketin verileri ışığında Bölüm.4'teki bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre en çarpıcı olan durum Beden Eğitimi öğretmenlerinin bireysel sporları içeren Karate, Tekvando ve Judo gibi derslere tercih göstermemeleridir. En çok tercihler Temel Cimnastik, Atletizm, Basketbol, Voleybol gibi alan dersleri ile yabancı dil ve İnkılap tarihi gibi genel kültür dersleri olmuştur. Bu dersler zaten her okulun ders programında yer almaktadır. Ancak okulların

programlarında aynı oranda yer almayan ancak %50 gibi bir oranla öğretmenler tarafından okutulmasında yarar görülen temel bilim dersleri çalışmamızın özgün yanını oluşturmaktadır.

Bu bulgulardan hareketle oluşturulan model programımızda zorunlu okutulan ve seçmeli olarak sunulan derslerde yukarıda sunulan hedeflerin yakalanması amaçlanmıştır. Ancak alternatif olarak sunduğumuz bu programda Beden Eğitimi ve Spor Alan Bilgisi Dersleri ile ilgili önemli sayılabilecek değişikliklere gidilmemiştir. Bu anlamda Türkiye genelinde Alan Bilgisi Derslerindeki mevcut uygulama ile bizim oluşturduğumuz program örtüşmüş durumdadır. Ayrıntılar seçmeli alan bilgisi dersleri üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Daha önce yapılan çalışmalar içinde çalışmamızla paralellik gösteren, bu alanda çok fazla özgün bir çalışmaya raslanılmamıştır. Bu alanda yapılan ve bizim çalışmamıza en çok benzerlik gösteren çalışma, halen tamamlanmamış olan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim (Taslak)” programıdır. Ancak bu çalışmada dersler genel kültür, alan bilgisi dersleri ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri olmak üzere üç ana grupta toplanmıştır. Bizim çalışmamızda bu gruplandırma genel kültür, temel bilim ve alan bilgisi dersleri ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri olmak üzere dört ana bölüm olarak alınmıştır.

Çalışmamızda sunulan programın en özgün yönü Temel Bilim Derslerinin(matematik, fizik, istatistik gibi) zorunlu ders programında yer almasıdır. Bu gerçekten Türkiye’de ilk sunulan modeldir. Çalışmamızda teorik alan bilgisi dersleri içinde önemli yeri olan Biyomekanik, Hareket Bilgisi ve Antreman Bilgisi gibi derslerin temel fizik bilgisi verilmeden okutulmasının çok verimli olmadığı görülmüştür. Bunun yanısıra yine tüm Üniversitelerin programlarında yer alan Bilimsel Araştırma Teknikleri dersinin matematik ve istatistik temeli verilmeden okutulması da aynı problemin bir başka boyutudur. Matematik ayrıca bilimin dilidir. Eğer spor eğitimine bilimi sokmak istiyorsak temel bilimleri özellikle dört yıllık üniversite programlarına yerleştirmek durumundayız.

KAYNAKLAR

- ABACI, A. (1974) Cumhuriyetin 50. yılında Gençlik ve Spor s.95
- ANNIE B, (1979) Les Differentes Formes D'Enseignant D'Education physique Sportive en France s.99-101
- BAŞER, E.(1981) Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi, A.Ü.E.B. Fakültesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Ankara 1981, s.76
- CVOSSON, Emilienne. (1979) "Die Situation der Leibeserziehung in Frankreich Stiation de L'education physique en France" Schriftenreihe des Deutschen Sportlehrerbandes, Heft:4 Giessen s.111
- ERGİN, O.N. (1977) Türk Maarif Tarihi. C.3-4 s.1546-1547
- LAPORTE, (1987) "Teacher-Training in physical Education and Sports in the Flanders Region of Belgium", President B.L.O, in the British journal of physical Education
- MEB, (1976) üç yıllık Eğitim Enstitütüleri müfredat programları
- MEB, (1978) Tebligler Dergisi
- MENSEL, H. "Diplomsportlehrer Diplomsportlehrerin Ausbildung und Berufsfelder" Diplom-sportlehrer B,V, B.V.D.S.L. 3/86 s.30-32
- ÖZALP, R. ATAİNAL, A. (1977) Türk Milli Eğitim sisteminde düzenleme Teşkilatı s.98
- ROUYER, J.(1979) "Qualification des Enseignants D' Education physique et sportive des Differentes stades de la Seolarite du point de Vue français s. 108
- SAN, H.(1984) " Selim Sırrı Tarcan", TMOK Dergisi, III, İstanbul, no: 57.